

12. Метанальмен поликонденсация реакциясы нәтижесінде полимер беретін қосылыс
 А) пропанол
 В) бензол
 С) фенол
 Д) толуол
 Е) метанол
13. Спирттердің класаралық изомерлері
 А) альдегидтер
 В) күрделі эфирлер
 С) жай эфирлер
 Д) карбон қышқылдары
 Е) кетондар
14. 132 г ацетальдегид алу үшін (шығымы 75 %) қажетті кальций карбидінің массасы
 А) 384 г
 В) 256 г
 С) 128 г
 Д) 32 г
 Е) 64 г
15. Құрамында 58% $\text{Ca}_3(\text{PO}_4)_2$ бар, 50 кг сүйектегі фосфор массасы
 А) 5,8 кг
 В) 7,8 кг
 С) 8,4 кг
 Д) 4,9 кг
 Е) 6,2 кг
16. 10% қоспасы бар 7,1 г кальций карбидінен алынған ацетиленнен ацетальдегид алынды. Осы альдегид тотыққанда күмістің массасы
 А) 10,8 г
 В) 21,6 г
 С) 32,4 г
 Д) 43,2 г
 Е) 54,1 г
17. 10 л азот моноксиді пен 10 л оттек жоғары қысымда әрекеттескенде шығым 60% болса, өнімнің көлемі
 А) 6 л
 В) 4 л
 С) 20 л
 Д) 8 л
 Е) 10 л

18. Тізбектегі $\text{N}_2\text{O} \rightarrow \text{NO} \rightarrow \text{N}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{NO}_2$ оттегінің массалық үлесі өзгереді
 А) 36% → 53% → 63% → 70%
 В) 47% → 43% → 37% → 30%
 С) 37% → 47% → 43% → 30%
 Д) 30% → 47% → 37% → 43%
 Е) 30% → 37% → 43% → 47%
19. 60 г сірке қышқылы натрий карбонатымен реакцияға түскенде түзілген натрий ацетатының массасы
 А) 72 г
 В) 41 г
 С) 21 г
 Д) 82 г
 Е) 31 г
20. Тыныс алуды колдамайтын, ауаның құрамында 0,03 пайыздан аспайтын мөлшердегі қышқылдық оксидтің (қ.ж.) тығыздығы (г/л)
 А) 2,96
 В) 1,97
 С) 0,96
 Д) 0,65
 Е) 1,96
- Нұсқа:** Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.
 Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.
21. Металдарға жатпайды
 А) Sc
 В) Cu
 С) S
 Д) Si
 Е) Zn
 F) Ca
 G) Li
 H) Sb
22. Күрделі затқа жатпайды
 А) марганцовка
 В) мыс оксиді
 С) магний оксиді
 D) темір
 Е) сутек
 F) ас тұзы
 G) су
 H) мыс

23. Сыртқы электрон денгейінде 8 электроны болатын ион

- A) Cl^{+5}
- B) Fe^{+2}
- C) Cl^{-1}
- D) Br^{-1}
- E) S^{+4}
- F) P^{+3}
- G) N^{+2}
- H) N^{-3}

24. Метафосфор қышқылындағы фосфордың валенттілігі мен тотығу дәрежесі

- A) 3, +4
- B) 3, +5
- C) 5, +4
- D) 5, +5
- E) 4, -3
- F) 4, +5
- G) 5, -3
- H) 3, -3

25. Молекулалық құрылыштың элемент атомдарының (қ.ж.) электрондық конфигурациясы

- A) $1s^2 2s^2 2p^4$
- B) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^2$
- C) $1s^2 2s^2 2p^3$
- D) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$
- E) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^1$
- F) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2$
- G) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$
- H) $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$

26. Сүтектік байланыстың түрлері

- A) полюссіз
- B) полости
- C) ерімейтін
- D) молекулааралық
- E) катионды
- F) анионды
- G) молекулайшілік
- H) еритін

6. Элементтердің электртерістігі артады

- A) $\text{Si} \rightarrow \text{P} \rightarrow \text{S} \rightarrow \text{Cl}$
- B) $\text{Mg} \rightarrow \text{Ca} \rightarrow \text{Sr} \rightarrow \text{Ba}$
- C) $\text{S} \rightarrow \text{Se} \rightarrow \text{Te} \rightarrow \text{Po}$
- D) $\text{O} \rightarrow \text{N} \rightarrow \text{C} \rightarrow \text{B}$
- E) $\text{Li} \rightarrow \text{Na} \rightarrow \text{K} \rightarrow \text{Ru}$

7. 4 моль алюминиймен әрекеттесетін оттектің көлемі (қ.ж.)

- A) 22,4 л
- B) 33,6 л
- C) 44,8 л
- D) 89,6 л
- E) 67,2 л

8. 4 моль аммиактың молекула саны

- A) $1,204 \cdot 10^{24}$
- B) $1,204 \cdot 10^{23}$
- C) $2,408 \cdot 10^{23}$
- D) $2,408 \cdot 10^{24}$
- E) $1,806 \cdot 10^{24}$

9. Массасы 4,6 г этил спирті натриймен әрекеттескенде түзілген сутегі газының көлемі (қ.ж.)

- A) 22,4 л
- B) 11,2 л
- C) 3,36 л
- D) 1,12 л
- E) 2,24 л

10. Сыр, жылқы сүттің құрамында сүт қышқылы болады. Сүт қышқылындағы оттектің массалық үлесі (%)

- A) 63,43
- B) 48,23
- C) 53,33
- D) 73,53
- E) 33,63

11. Сілтілік металдардың сумен қосылу нәтижесінде бөлінетін газ

- A) NO_2
- B) CO
- C) O_2
- D) H_2
- E) CO_2

ХИМИЯ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап нарағындағы сәйкес орынға, дөңгелекшегін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Суда еритін тұз

- A) AgF
- B) Ag₂S
- C) AgCl
- D) AgI
- E) AgBr

2. IIIА топтың сыртқы энергетикалық қабатындағы электрон саны

- A) 5
- B) 4
- C) 3
- D) 1
- E) 2

3. Тірі ағзаның бүкіл тіршілік әрекеті нәруызды заттармен байланысты. Олар азықтың құрамында кездеседі. Нәруызды тағам шіріген кезде жағымсыз ісі бар 44,8 литр газдың алдын зат мөлшері

- A) 2,5 моль
- B) 3 моль
- C) 1,5 моль
- D) 2 моль
- E) 1 моль

4. Фосфор (V) оксиді әрекеттесетін заттар жұбы

- A) натрий оксиді және силан
- B) су және калий оксиді
- C) бромсүтек және аммиак
- D) көміртек (IV) оксиді және су
- E) азот қышқылы және хлорсүтек

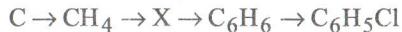
5. Сахароза гидролизі нәтижесінде түзілетін заттар

- A) глюкоза және галактоза
- B) фруктоза және су
- C) фруктоза және галактоза
- D) глюкоза және су
- E) глюкоза және фруктоза

27. ^{28}Si , ^{29}Si , ^{30}Si изотоптарының нейтрон сан(дары)

- A) 29
- B) 15
- C) 28
- D) 16
- E) 20
- F) 30
- G) 17
- H) 14

28. Мына айналымдағы «X» заты

- A) этин
- B) этанол
- C) этен
- D) бутан
- E) гексан
- F) этан
- G) ацетальдегид
- H) метанол

29. Глюкозаның 60% спиртке айналса, онда 0,25 кг 40%-дық спирт алу үшін жұмысалатын глюкозаның массасы (г) және бөлінген CO_2 (қ.ж.) көлемі (л)

- A) 195,6
- B) 97,4
- C) 5,6
- D) 391,4
- E) 67,2
- F) 326
- G) 89,6
- H) 48,7

30. Массасы 180 г бензол 193,5 г хлорэтанмен әрекеттескенде түзілген этилбензолдың (шығымы 80%) массасы (г)

- A) 723
- B) 448
- C) 196
- D) 292
- E) 336
- F) 672
- G) 896
- H) 803

ХИМИЯДАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

ГЕОГРАФИЯ

Нұсқа: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Жер шарындағы ең биік сарқырама

- A) Анхель
- B) Виктория
- C) Ниагара
- D) Игуасу
- E) Тугела

2. Халқының санын азайту саясатымен айналысатын аймақ

- A) Шығыс Азия
- B) Мұхиттық аралдар
- C) Шығыс Еуропа
- D) Оңтүстік-батыс Азия
- E) Австралия

3. Атакама шөліндегі болатын тұмандар

- A) гаруа
- B) пампа
- C) лъянос
- D) гилем
- E) парамос

4. Нөлдік меридиан кесіп өтетін мемлекет

- A) Ирландия
- B) Норвегия
- C) Бельгия
- D) Германия
- E) Ұлыбритания

5. Қазақстандағы аласа таулы өлкө

- A) Жетісу Алатауы
- B) Тянь - Шань
- C) Алтай
- D) Сауыр - Тарбағатай
- E) Мұғалжар

6. Ферророрытпа зауыты орналасқан қала

- A) Ақсу
- B) Өскемен
- C) Алматы
- D) Екібастұз
- E) Ақтау

29. Мезозой кезеңдері

- A) Антропоген
- B) Палеоген
- C) Юра
- D) Триас
- E) Пермь
- F) Ордовик
- G) Бор
- H) Кембрий

30. Нейтрализмге мысал(-дар)

- A) жануарлардың түлеуді
- B) бұғылардың сүзісі
- C) арыстанның жемтігін аулауды
- D) ақкөбелектің тиінгеге қарым-қатынасы
- E) адам ішегіндегі ішексорғы
- F) ит денесіндегі кене
- G) буйволға құстың қонақтауы
- H) құрдың ойнағы

БИОЛОГИЯДАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

24. Жұмыр құрттар типінің өкіл(-дер)і

- A) зымырақ
- B) бодо
- C) нерейда
- D) күмқазар
- E) қылқұрт
- F) сувойка
- G) қылтыңбас
- H) шилан

25. Адам сүйегінің сыну түр(-лер)і

- A) тамшылап сыну
- B) ашық сыну
- C) айрылу
- D) жабық сыну
- E) белгісіз сыну
- F) тесілү
- G) көлденеңінен сыну
- H) қиғаш сыну

26. Сырдың қарын бөлігі(бөліктері)

- A) ашішек
- B) ұлтабар
- C) бүйен
- D) жұмыршақ
- E) соқырішек
- F) тоқішек
- G) қатпаршақ
- H) тікішек

27. Адам қаңқасындағы жалпақ сүйек(-тер)

- A) алақан
- B) білеziк
- C) жамбас
- D) тәс
- E) тоқпан жілік
- F) омыртқа
- G) асықты жілік
- H) табан

28. Г. Мендельдің обьект ретінде бүршақты алу себебі (себептері)

- A) жай гүлсерікті
- B) айқас тозаңданады
- C) спорасының болуы
- D) дара жарнақты
- E) тостағанша болмайды
- F) ашық тұқымды
- G) күлте болмайды
- H) өздігінен тозаңданады

7. Үндістанның оңтүстігінде орналасқан мемлекет

- A) Пәкістан
- B) Бутан
- C) Шри-Ланка
- D) Мьянма
- E) Бангладеш

8. Беларусь Республикасы оңтүстігінде шектесетін ел

- A) Чехия
- B) Румыния
- C) Венгрия
- D) Латвия
- E) Украина

9. Ауыл шаруашылығында кеңінен пайдаланатын табигат зонасы

- A) тундра
- B) тайга
- C) шөлейт
- D) шөл
- E) дала

10. Масштабы 1:100000 картаның атаулық масштабы

- A) 1см-100 км
- B) 1см-1 км
- C) 1см-1м
- D) 1см-10 км
- E) 1см-100 м

11. Атлант мұхиты құрамына кіретін теңіз

- A) Мәрмәр
- B) Арафур
- C) Тимор
- D) Лаккадив
- E) Андаман

12. Еліміздің батысында орналасқан ежелгі платформа

- A) Шығыс Еуропа
- B) Устірт
- C) Мұғалжар
- D) Тұран
- E) Батыс Сібір

13. Түркияның солтүстігінде орналасқан тау

- A) Тавр
- B) Кавказ
- C) Понтий
- D) Карпат
- E) Анадолы

14. «Ұлы көлдермен» шекаралас жатқан Канада провинциясы

- A) Миннесота
- B) Альберт
- C) Манитоба
- D) Онтарио
- E) Саскачеван

15. Тәуліктік ауа температурасы сағат 7-де -6°C ; 10-да -2°C ; 13-те 4°C ; 16-да 6°C , 19-да 5°C , 22-де 1°C болса, орташа температура

- A) $\approx 1,3^{\circ}\text{C}$
- B) $\approx 3,5^{\circ}\text{C}$
- C) $\approx 1,9^{\circ}\text{C}$
- D) $\approx 2,4^{\circ}\text{C}$
- E) $\approx 0,5^{\circ}\text{C}$

16. Құншығыс елнің ең биік нүктесі

- A) Монблан
- B) Фудзияма
- C) Джомолунгма
- D) Мауна-Лоа
- E) Аконкагуа

17. Қазақстан Республикасының мемлекеттік құрылымы туралы дұрыс мәліметтер

1. Унитарлы, парламенттік республика
  2. Президенттік басқару формасындағы унитарлы мемлекет
  3. Аумақты ұйымдастыру бойынша 16 облыстан тұрады
  4. Үкімет – атқарушы биліктің жоғарғы органы
  5. Мемлекеттік билік Конституция мен зандардың негізінде жүзеге асырылады
- A) 2, 3, 4
  - B) 1, 4, 5
  - C) 1, 2, 3
  - D) 3, 4, 5
  - E) 2, 4, 5

18. Қазақстанның халқы 16402,8 мың адам, оның 203,3 мың татар ұлты.

Қазақстандағы татар ұлттың пайыздық үлесі (2009 ж.)

- A) $\approx 1,24\%$
- B) $\approx 2,4\%$
- C) $\approx 2,5\%$
- D) $\approx 2,3\%$
- E) $\approx 3,2\%$

19. Түрікменстан және Өзбекстанмен ортақ шекарасы бар облыс

- A) Атырау
- B) Қызылорда
- C) Маңғыстау
- D) Ақтөбе
- E) Жамбыл

20. Қалада тұратын 70 жастағы адам таулы жерде тұратын 70 жастағы адамға қарағанда алыстағы дыбысты толық ести алмайды, себебі

- A) ұлуды дененің қызметінің нашарлауы
- B) дабыл жарғағы зақымданған
- C) иірім өзекшесінің қызметінің нашарлауы
- D) естү жүйесінің нашарлауы
- E) сүйекшелердің қызметінің нашарлауы

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшегін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны үшеуден аспайды.

21. Мұқтеді зерттейтін ғылым саласы

- A) Бактериология
- B) Ботаника
- C) Вирусология
- D) Бриология
- E) Лихенология
- F) Микология
- G) Цитология
- H) Эмбриология

22. Қырықбуынның вегетативті көбею жол(-дары)

- A) пиязшық
- B) спора
- C) сабақ
- D) түйнек
- E) жапырақ
- F) бүршік
- G) тамырсабак
- H) спорофилдер

23. Жұмырқұрттардан туындастын ауру(-лар)

- A) дракункулез
- B) қантышшқақ
- C) қансигек
- D) энцефалит
- E) әқаяқ
- F) бактериоз
- G) аскаридоз
- H) лейшманиоз

14. Адам денесіндегі атавизм белгісі

- A) құлақ қалқаны
- B) денедегі қалың түктөр
- C) бес саусақ
- D) соқырішек
- E) үшінші қабак

15. Жетінші сынып оқушысы Нұржан сабактан үйіне қайтып келе жатыр еді, жолдан бір ит шыға келіп, Нұржанға қарай үріп жүгірді. Қорыққаннан жүргегі тарсыладап қатты соғып кетті. Нұржанның жүргегінің қатты соғуына әсер еткен гармон

- A) тимозин
- B) адреналин
- C) вазопрессин
- D) тироксин
- E) инсулин

16. Өсімдік қыстап шығу үшін және жыныссыз көбею үшін қажет тамыр түрөзгерісі

- A) емізік
- B) тіреу
- C) түйнек
- D) жемтамыр
- E) ауа тамыр

17. Қандауыршашың жыныс бездері орналасқан

- A) қармалауыштарда
- B) желбезегінде
- C) жұтқыншақ маңында
- D) артқы тесігінде
- E) бауыр өсіндісінде

18. Көздің тор қабығында күтүшалардың жиынтығынан түзілген

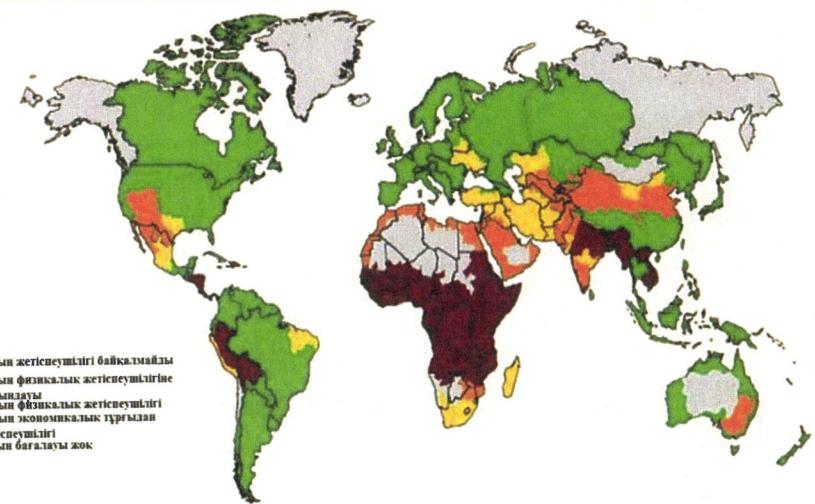
- A) сары дақ
- B) көзбұрақ
- C) нұрлы қабық
- D) қарашиқ
- E) соқыр дақ

19. Дегенерация

- A) скат, камбала денелерінің жалпақтануы
- B) жануарлардың бүркеніш реңі
- C) құрттардың аскорыту, сезім мүшелерінің жойылуы
- D) спорадан тұқымға көшпі
- E) организмнің құрылышы мен қызметінің курделенуі

20. Бұғынгі таңда дүниежүзінде су қорларының азаоюы мәселесі туындалап отыр. Дүниежүзінде су қорларының таралуы аймақ бойынша әртүрлі болып келеді. Картадағы су жетіспеушілігі бар елдерде су қорларының аз болуына әсер етуші басты факторы

Дүниежүзінде судың жетіспеушілігі картасы

- A) мұхитта жақындығы
- B) өзен торының аз болуы
- C) халық санының көп болуы
- D) жер бедері
- E) климаттың жағдай

Нұсқа: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшегін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Мұхиттың жер қыртысының қалындығы

- A) 14-54 км
- B) 60-70 км
- C) 20-40 км
- D) 70-80 км
- E) 50-60 км
- F) 12-50 км
- G) 20-30 км
- H) 5-10 км

22. Жердің ішкі құрылымының қабаттары

- A) рифт
- B) науа
- C) мантия
- D) тақта
- E) қазаншұңқыр
- F) магма
- G) ядро
- H) жота

23. Алакөл ойысынан Жетісу қақпасына соғатын жел

- A) Сайқан
- B) Ебі
- C) Мұғалжар
- D) Арыстанды
- E) Жамбыл
- F) Қарабас
- G) Қордай
- H) Шілік

24. Қазақстандағы саны 300 мыңдан асатын ірі этностық топ (-тар)

- A) украин
- B) әзіrbайжан
- C) шешен
- D) өзбек
- E) үйғыр
- F) орыс
- G) түрік
- H) башқұрт

25. Дүниежүзілік ұйым (-дар)

- A) ЕО
- B) Кедендік Одақ
- C) АСЕАН
- D) ТМД
- E) БҮҰ
- F) НАФТА
- G) ОПЕК
- H) ШЫҰ

26. Жер шарының климаттық белдеулері бөлінеді

- A) ылғалды
- B) жылжымалы
- C) ыстық
- D) тұрақты
- E) өтпелі
- F) негізгі
- G) сүйк
- H) құрғақ

7. Ауызды өңешпен жалғастыратын мүше

- A) жұтқыншақ
- B) ұлтабар
- C) асқазан
- D) бауыр
- E) тіл

8. Фототрофты организм

- A) саңырауқұлақ
- B) күкіртті бактериялар
- C) қоян
- D) қой
- E) қарагай

9. Зат алмасу процесінің бұзылуын анықтайтын әдіс

- A) генеалогиялық
- B) популяциялық
- C) егіздік
- D) цитогенетикалық
- E) биохимиялық

10. Жылыжайлардағы қызанақтың өсіп кеткен жапырақтары мен сабактарының біразын азайтып, қырқып тастайды. Мұны жаздың соңында жи қайталайды. Өсімдік мұндай жағдайда жарақаттанатын болса да бұл әрекетті жүргізу себебі

- A) коректік заттарды тек жеміске жинауға
- B) сабағын ұзартып, әдемі шырпуға
- C) сабағын қатайтып, мықты етуге
- D) жапырақтарын ұлкейтуге
- E) көп орынды алдырмауға

11. Өсімдік сыртындағы түктер

- A) қабықша өсіндісі
- B) өңінің өсіндісі
- C) қыртыстың өсіндісі
- D) тоздың өсіндісі
- E) тіннің өсіндісі

12. Эфир майы жиналатын ұлпа

- A) еткізгіш
- B) жабын
- C) түзуші
- D) тірек
- E) бөліп шығарушы

13. Жалпақ сүйек

- A) бас сүйектің ми сауыты
- B) алакан сүйегі
- C) омыртқа
- D) ортан жілік
- E) білезік

БИОЛОГИЯ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап үйрекшесінан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдалған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Шірнелік орналасқан гүл бөлімі

- A) күлте
- B) тозаңқап
- C) тұқымбұршік
- D) тостағанша
- E) сағақ

2. Қырықбуынның көктемгі өркендерінің қызметі

- A) бөліну
- B) тірек
- C) өсу
- D) қор жинау
- E) көбейу

3. Бір мойын омыртқасы бар жануар

- A) қой
- B) акула
- C) тырна
- D) жылан
- E) бақа

4. Тамырақтылар тобына жатпайды

- A) жасыл эвглена
- B) сәулелі күнкүлақ
- C) сәулелі өрмекаяқ
- D) бақалшақты арцелла
- E) шұрықденелі бунақай

5. Жасушаның бейорганикалық заты

- A) минералды тұз
- B) нәрүз
- C) көмірсу
- D) липид
- E) май

6. Адамда атальқ жыныс жүйесіне тән емес

- A) шәует
- B) ұма
- C) қуықасты безі
- D) ен (жұмыртқа)
- E) жатыр

27. Солтүстік Қазақстандағы алтын кен орны (орындары)

- A) Бақанас
- B) Текелі
- C) Ақбейіт
- D) Кереку
- E) Жолымбет
- F) Сазтөбе
- G) Бестөбе
- H) Тенге

28. Шығыс Еуропа елі (елдері)

- A) Болгария
- B) Румыния
- C) Австрия
- D) Люксембург
- E) Швейцария
- F) Польша
- G) Нидерланд
- H) Бельгия

29. Ш.Үәлихановтың қазақ жерлерінен тыс саяхат жасаған географиялық нысаны (-дары)

- A) Алакөл
- B) Ыстықкөл
- C) Құлжы
- D) Памир
- E) Такла-Макан
- F) Гоби шөлі
- G) Қашқария
- H) Тибет

30. Жерорта теңізі арқылы жүк айналымындағы жетекші порт (-тар)

- A) Ванкувер
- B) Марсель
- C) Токио
- D) Лондон
- E) Дурбан
- F) Антверпен
- G) Генуя
- H) Гавр

ГЕОГРАФИЯДАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

ДҮНИЕ ЖҰЗІ ТАРИХЫ

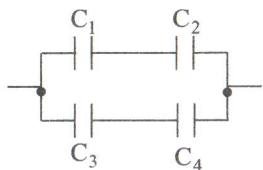
Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап нарағындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Римдегі центуриат жиналышына қатысқан топтар:
  - A) патша мен сенат
  - B) магистраттар мен нобилитет
  - C) халық трибалары мен консулдар
  - D) патрицийлар мен плебейлер
  - E) курия мен консулдар
2. 1147 жылы кінәз Ю.Долгорукий салдырған орыс қаласы:
  - A) Новгород
  - B) Сузdalь
  - C) Киев
  - D) Мәскеу
  - E) Тверь
3. Мәскеу қаласын салдырған кінәз:
  - A) Юрий Долгорукий
  - B) Ярослав Мудрый
  - C) Ярослав Осмомысл
  - D) Михаил Романов
  - E) Андрей Боголюбский
4. XVIII ғасырда ағылшын парламентінде құрылған екі палатаны анықтаңыз:
  - A) монтаньялар, жирондар
  - B) лордтар, қауымдар
  - C) сенаттар, мәжіліс
  - D) вигилер, торилер
  - E) сенаттар, өкілдер
5. XX ғ. бірінші жартысында «Гажап жан», «Робеспьер» еңбектерінің авторы:
  - A) Р.Тагор
  - B) Э.Хемингуэй
  - C) Р.Роллан
  - D) А.Нексе
  - E) Л.Арагон
6. 1756-1763 жылдардағы отарлық иеліктер үшін болған жетіжүйлдік соғыста өз ықпалын нығайтқан европалық держава:
  - A) Германия
  - B) Италия
  - C) Англия
  - D) Испания
  - E) Ресей

30. Алюминий $^{27}_{13}\text{Al}$ ядросын нейтронмен атқылағанда α -бөлшек және пайда болатын элемент ядросы және дұрыс тұжырымдар
- A) Реакция тендеуінің түрі: $^{27}_{13}\text{Al} + ^4_2\text{He} \rightarrow ^{30}_{15}\text{P} + ^1_0\text{n}$
  - B) Реакция тендеуінің түрі: $^{27}_{13}\text{Al} + ^1_0\text{n} \rightarrow ^{25}_{13}\text{Al} + ^4_2\text{He}$
  - C) Реакция тендеуінің түрі: $^{27}_{13}\text{Al} + ^4_2\text{He} \rightarrow ^{25}_{13}\text{Al} + ^1_0\text{n}$
  - D) атомдық нөмірі 15 болатын ядро пайда болады
  - E) атомдық нөмірі 13 болатын ядро пайда болады
  - F) Реакция тендеуінің түрі: $^{27}_{13}\text{Al} + ^1_0\text{n} \rightarrow ^{24}_{11}\text{Na} + ^4_2\text{He}$
  - G) атомдық нөмірі 11 болатын ядро пайда болады
  - H) атомдық нөмірі 12 болатын ядро пайда болады

ФИЗИКАДАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

28. Суретте көрсетілген тізбектегі конденсатор сыйымдылықтары
 $C_1 = 3 \text{ мкФ}$, $C_2 = 5 \text{ мкФ}$, $C_3 = 6 \text{ мкФ}$, $C_4 = 5 \text{ мкФ}$ болса, конденсатор
 батареясының сыйымдылығы

- A) $\approx 6400 \text{ нФ}$
 B) $\approx 1500 \text{ нФ}$
 C) $\approx 4600 \text{ нФ}$
 D) $\approx 4,6 \text{ мкФ}$
 E) $\approx 8 \text{ мкФ}$
 F) $\approx 1,5 \text{ мкФ}$
 G) $\approx 6,4 \text{ мкФ}$
 H) $\approx 8000 \text{ нФ}$
29. Қатаңдығы k_0 серіппені тең бөліп бөліктөрі өзара параллель жалғанған
 жүйенің қатаңдығы k
- A) $k = 16k_0$
 B) $k = 3k_0$
 C) $k = k_0$
 D) $k = 2k_0$
 E) $k = 4k_0$
 F) $k = \frac{k_0}{2}$
 G) $k = 2,5k_0$
 H) $k = \frac{k_0}{4}$

7. Бірінші дүниежүзілік соғыс кезіндегі Германияның одақтасы болған
 мемлекет:

- A) Испания
- B) Ресей
- C) Түркия
- D) Қытай
- E) АҚШ

8. Конференциялардың хронологиялық ретін анықтаңыз:

- 1) Париж 2) Тегеран 3) Вашингтон 4) Ялта
- A) 4.2.3.1
- B) 1.3.2.4
- C) 1.3.4.2
- D) 2.1.4.3
- E) 3.4.1.2

9. 1899 жылдан 1921 жылға дейін ағылшындарға қарсы құрлескен ел:

- A) Мозамбик
- B) Алжир
- C) Сомали
- D) Конго
- E) Того

10. «Неміс қарулы қүштері Англиямен соғыс аяқтамай тұрып-ақ қысқа
 мерзім ішінде соғыс қимылдарының нәтижесінде Кеңестік Ресейді женуге
 дайын болуы керек....Кеңестік Ресейге шабуыл жасау туралы бұйрықты
 мен қажет болған жағдайда белгіленген операциядан сегіз апта бұрын
 беремін....Жоғары бас қолбасшықтың дайындық жұмыстары мына
 төмендегі басты қағиданың негізінде жүргізілуі қажет:

Жалпы мақсат.

Ресейдің батыс белгінде орналасқан орыс армиясының жауынгерлері танк
 бөлімдерінің батыл қимылымен ішке тереңдеп еніүі нәтижесінде
 талқандалуы керек. Орыс аумағында соғысқа жарамды бөлімдердің
 шегінуіне кедергі жасау керек. Операцияның түпкі мақсаты - азиялық
 Ресейден Архангельск - Еділ шептері бойынша оқшаулану. Осылайша
 қажет болған жағдайда Ресейдің Оралдағы соңғы өнеркәсіпті облысы
 авиацияның көмегімен жойылады.....» (*Нюрибергский процесс*).

Мәтінде сипатталған құжат бойынша соғыс жоспарының атауын
 анықтаңыз:

- A) «Барбаросса жоспары»
- B) «Оғаш соғыс»
- C) «Қарлы қыс»
- D) «Шөлдегі дауыл»
- E) «Шлиффен жоспары»

11. «Атонға ұнаған» мағынасындағы перғауының алып мүсіні арналған:

- A) Аменхотепке
- B) Тутмосқа
- C) Рамзеске
- D) Тутанхамонға
- E) Амон-Рага

12. 1479 жылы Пиреней түбегінде құрылған корольдік:

- A) Кордова
- B) Португалия
- C) Арагон
- D) Испания
- E) Гранада

13. IX ғасырда Кирилл мен Мефодий негізін қалаған әліпби:

- A) соғды
- B) грек
- C) латын
- D) араб
- E) славян

14. АҚШ-та демократиялық партияның негізін қалаушылардың бірі:

- A) Э.Джексон
- B) Б.Гариссон
- C) Р.Рейган
- D) Р.Никсон
- E) А.Линкольн

15. Монголияны 32 жыл бойы басқарған тұлға:

- A) Х. Чойбалсан
- B) Ю. Цеденбал
- C) П. Очирбат
- D) Н. Багабанди
- E) Ж. Батмунх

16. 1977-1979 жылдары Кәмпі-Дэвид келісіміне қол қойған елдер:

- A) КСРО, АҚШ, Сауд Арабия
- B) АҚШ, Израиль, Египет
- C) Израиль, КСРО, Араб елдері
- D) Ирак, КСРО, Израиль
- E) Түркия, КСРО, АҚШ

17. 1941 жылы 13 сәуірде КСРО мен Жапонияның арасындағы келісім:

- A) АҚШ-қа қарсы экономикалық санкция
- B) Қытайды бөлшектеу
- C) Германияға қарсы соғыс ашу
- D) Бес жылға шабуыл жасаспау
- E) Он жылға бейтараптықты сақтау

24. Барлық нүктелерінің потенциалдары бірдей болатын бет

- A) диэлектрикіт бет
- B) өткізгіштік бет
- C) кернеулік бет
- D) потенциалдық бет
- E) зарядталған дене
- F) эквипотенциал бет
- G) бейтарап дене
- H) потенциалдық дене

25. β – бөлшегінің массасы

- A) α -бөлшегінің массасына тең
- B) протон массасына тең
- C) $m = 26,8 \cdot 10^{27}$ кг
- D) нейтронның тыныштық массасына тең
- E) $m = 1,37 \cdot 10^{27}$ кг
- F) $m = 6,67 \cdot 10^{27}$ кг
- G) $m = 9,1 \cdot 10^{-31}$ кг
- H) электрон массасына тең

26. Массасы 6 т жүк автомобильі $0,2 \text{ м}/\text{s}^2$ үдеумен қозғала бастады. Осындағы күштің әсерінен $0,1 \text{ м}/\text{s}^2$ үдеу алатын жүктің массасы

- A) $4 \cdot 10^3$ кг
- B) $12 \cdot 10^3$ кг
- C) 12000 кг
- D) 6000 кг
- E) $6 \cdot 10^3$ кг
- F) $6 \cdot 10^6$ кг
- G) 4000 кг
- H) 20 кг

27. Цилиндр ыдыста ауданы 10 см^2 поршень астында температурасы 20°C су бар және поршень су бетіне тиіп тұр. Поршень 15 см орын ауыстырганда судың буга айналатын массасы (20°C температурада $\rho_{\text{к}} = 17,3 \text{ г}/\text{м}^3$)

- A) $1,25 \cdot 10^6$ кг
- B) $4 \cdot 10^6$ кг
- C) $1,25 \cdot 10^{-3}$ г
- D) 4 мг
- E) $2,6 \cdot 10^6$ кг
- F) 2,6 мг
- G) 1,25 мг
- H) $2,6 \cdot 10^3$ г

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Шеңбер бойымен бірқалыпты қозғалыс кезіндегі жылдамдықтың бағыты бойынша өзгеу шапшандығын сипаттайтын толық үдеудің кураушысы

- A) бұрыштық жылдамдық
- B) еркін тұсу үдеуі
- C) толық үдеу
- D) бұрыштық үдеу
- E) жанама үдеу
- F) тангенциал үдеу
- G) бұрыштық орын ауыстыру
- H) нормаль үдеу

22. Тұрақты массадағы идеал газды изobarлық қыздырғанда температурасы $\Delta T = 240 \text{ K}$ -ге, қысымы 1,6 есе артады. Газдың бастапқы температурасы

- A) 400 K
- B) 111°C
- C) 127°C
- D) 857 K
- E) 27°C
- F) 584°C
- G) 300 K
- H) 384 K

23. Зарядтардың сакталу заңының формуласы

- A) $q_1 = q_2 = q_3 = \dots q_n$
- B) $\phi_1 + \phi_2 + \phi_3 + \dots \phi_n \neq \text{const}$
- C) $q_1 + q_2 + q_3 + \dots q_n = \text{const}$
- D) $q_1 + q_2 + q_3 + \dots q_n \neq \text{const}$
- E) $\phi_1 + \phi_2 + \phi_3 + \dots \phi_n = \text{const}$
- F) $q_1 \neq q_2 \neq q_3 \neq \dots q_n$
- G) $\vec{E}_1 + \vec{E}_2 + \vec{E}_3 + \dots \vec{E}_n \neq \text{const}$
- H) $\vec{E} = \vec{E}_1 + \vec{E}_2 + \vec{E}_3 + \dots \vec{E}_n$

18. 1640 жылғы 13 сәуірден 5 мамырға дейін Англияда шақырылған парламент:

- A) Төменгі парламент
- B) Қысқа парламент
- C) Күрделі парламент
- D) Ұзақ парламент
- E) Жоғары парламент

19. «...Келісілген жоспарға сәйкес уш мемлекеттің қарулы қүштері Германияда бөлек аймактарды иеленеді. Жоспарда уш мемлекеттің Бас қолбасшыларынан тұратын (тұрағы - Берлин) Оргалық Бақылау комиссиясы арқылы жүзеге асырылатын үйлестіруші әкімшілік пен бақылау қарастырылған. Уш мемлекет, егер басып алынған аймақты алуға және бақылау комиссиясына төртінші мүші ретінде қатысады қалаған жағдайда, Францияны да шақыруға шешім қабылдады.

Біздің берік мақсатымыз – герман милитаризмі мен нацизмді түпкілікті жою және Германияның еш уақытта дүниежүзіндегі бейбітшілікті бұза алмайтындей болуына кепілдік туғызу...

Біз герман халқын құртууды мақсат етпейміз...».

Мәтінде сипатталған құжатты анықтаңыз:

- A) Қырым конференциясының шешімі
- B) Атлантикалық хартия
- C) Құрыштық пакті қарары
- D) Потсдам конференциясының шешімі
- E) Лэнд-лиз заңынан үзінді

20. «Конгрестің арнағы сессиясы аяқталғанша мен біздің ұлттық науқанымызда бұдан былай халықты жұмыспен қамтамасыз ету жөніндегі екі шараны ұсынбакшымын.

Менің бірінші ұсынысым – конгресс тиесілі жалакыны сақтай отырып, бүкіл индустрія саласы бойынша (адамдарды жұмысқа негұрлым көп тарту мақсатында) жұмыс аптасын қысқартуды келісімді жүргізуге және әділетсіз бәсеке мен өнімдерді артық шығаруды болдырмауға қажетті механизмдерді жасауды қамтамасыз етс...

Келесі ұсынысым атқарушы билікке «тікелей жұмыспен қамтамасыз етудің» көн көлемді бағдарламасына кірісуге өкілеттік береді. Зерттеулер аса маңызды әрі қолайлы қоғамдық құрылышқа 3300 млн доллар жұмысарға, сөйтіп барынша көп адамдарға жұмыс беруге мүмкіндік бар екендігіне мениң көзімді жеткізіп отыр».

Мәтін бойынша АҚШ президенті Ф. Рузвелттің «Жаңа бағыт» курсының негізгі мақсатын анықтаңыз.

- A) Латын Америкасы елдеріне экономикалық көмек көрсету
- B) Мемлекеттің тікелей арласуымен елді дағдарыстан шығару
- C) Бағаның және еңбек ақының есүін шектеді
- D) Экономиканы бейбіт өмірге қайта құру
- E) Жеке меншік секторына қаржы бөлуді қысқарту

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген нөнгө сәйкес орынга, дәңгелекшени толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Бактриядан табылған мұсін өнер ескерткіші (-тері):

- A) Кушан
- B) Хараппа
- C) Тахти Сангин
- D) Мохенджо-Даро
- E) Ай Ханум
- F) Антиохия
- G) Маргиана
- H) Пешавар

22. XX ғ. 60-70 жылдары АҚШ пен Еуропада интернационалдық стильден жоғары технологиялар дегенді білдіретін құрылыштағы стиль (-дер):

- A) Авангардизм
- B) Антикалық
- C) Классицизм
- D) Барокко
- E) Романдық
- F) Модернизм
- G) Готикалық
- H) Хайтек

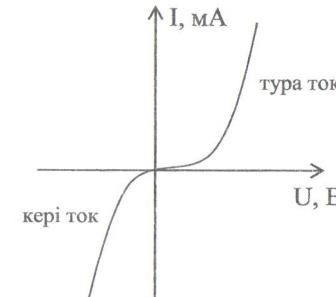
23. Лугал-заггиси жариялаған Шумер мемлекетінің астанасы (-лары):

- A) Нишур
- B) Элам
- C) Урук
- D) Хаттуса
- E) Ашшур
- F) Киш
- G) Ур
- H) Аккад

24. Қайта өркендеу мәдениетінің орталығына айналған мемлекет (-тер):

- A) Норвегия
- B) Болгария
- C) Ресей
- D) Швеция
- E) Италия
- F) Чехия
- G) Венгрия
- H) Дания

18. Сүретте вольт-амперлік сипаттамасы көрсетілген элемент

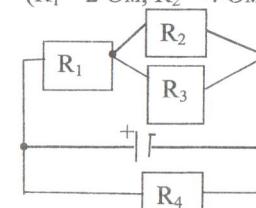

- A) конденсатор
- B) жартылай-өткізгіштік диод
- C) реостат
- D) жартылай-өткізгіштік транзистор
- E) резистор

19. Жазық айнаға түскен сәуле 15⁰ бұрышпен шағылған. Сәуленің шағылу бұрышын 3 есе ұлғайту үшін айнаның бұрылу бұрышы

- A) 30⁰
- B) 13⁰
- C) 15⁰
- D) 40⁰
- E) 23⁰

20. Сүретте көрсетілген тізбектегі өткізгіштердің жалпы кедергісі ($R_1 = 2 \text{ Ом}$, $R_2 = 4 \text{ Ом}$, $R_3 = 6 \text{ Ом}$, $R_4 = 8 \text{ Ом}$)

- A) $\approx 2,8 \text{ Ом}$
- B) $\approx 3,85 \text{ Ом}$
- C) $\approx 5 \text{ Ом}$
- D) $\approx 12,4 \text{ Ом}$
- E) $\approx 1 \text{ Ом}$

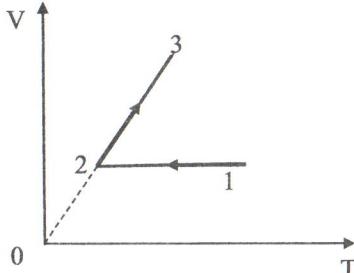
15. Кедергісі тұрақты спираль сымы арқылы өткен ток күші 2 есе артқан кезде электр пешінің қуаты

- A) 2 есе кеміді
- B) 4 есе кеміді
- C) өзгермейді
- D) 2 есе артады
- E) 4 есе артады

16. Үйкеліс көзғиценті 0,2, көлбейлік бұрышы 30° көлбей жазықтық бойымен білеушінің сырғып түсу үдеуі ($g = 10 \text{ м/с}^2$, $\cos 30^\circ = 0,87$, $\sin 30^\circ = 0,5$)

- A) $\approx 3,2 \text{ м/с}^2$
- B) $\approx 0,2 \text{ м/с}^2$
- C) $\approx 4,2 \text{ м/с}^2$
- D) $\approx 2,2 \text{ м/с}^2$
- E) $\approx 1,2 \text{ м/с}^2$

17. Суретте тұрақты массадағы идеал газ көлемінің абсолют температураға тәуелділігі көлтірілген. Газ қысымы

- A) 1 – 2 бөліктеге өзгерген жоқ, ал 2 – 3 бөліктеге артты
- B) 1 – 2 және 2 – 3 бөліктерде кеміді
- C) 1 – 2 бөліктеге кеміді, ал 2 – 3 бөліктеге өзгерген жоқ
- D) 1 – 2 және 2 – 3 бөліктерде артты
- E) 1 – 2 бөліктеге кеміді, ал 2 – 3 бөліктеге артты

25. Әйгілі сазгерлер Георг Гендель мен Иоганн Себастьян Бахтың үқасстығы (-тары):

- A) 500 музикалық шығарма авторы
- B) Лондон соборында қызмет атқарды
- C) Романтизм ағымының өкілі болды
- D) Германия жерінде дүниеге келді
- E) Алғашқы нота кітабын шығарды
- F) «Мазурка королі» атағын иеленді
- G) Шіркеу музыкасын дамытты
- H) Вальс үлгісіндегі шығарма жазды

26. Египет билеушісі II Рамзес хеттерге Кадеш түбінде ойсыратада соққы беріп басып алған жер (-лер):

- A) Лидия
- B) Сирияның оңтүстігі
- C) Мидия
- D) Кавказ
- E) Палестина
- F) Үндістан
- G) Колхida
- H) Парфия

27. Ортағасырлық Орта Азия қалаларындағы қала бөліктері атауы (-лары):

- A) Собор
- B) Замок
- C) Бург
- D) Цитадель
- E) Рабад
- F) Пагода
- G) Ратуша
- H) Шляхта

28. XX ғасырдың басында сегіз держава Қытайда талқандайға қатысқан қозғалыс (-тар):

- A) Бабышылдар
- B) Жыңғылдықтар
- C) Жапондықтар
- D) Сары орамалдылар
- E) Гайдуктер
- F) Конфуцийшілдер
- G) Ихетуандар
- H) Ақ Лотостар

29. 1922 жылғы сәуірде Рапаллода соғыс кезіндегі шығындарды өтемеуге байланысты шарт жасасқан ел (-дер):

- A) Болгария
- B) Италия
- C) Австрия
- D) Турция
- E) Кеңестік Ресей
- F) Франция
- G) Германия
- H) Ұлыбритания

30. 2002 жылы НАТО-ның құрамына кіруге шақырылған мемлекет(-тер):

- A) Румыния
- B) Македония
- C) Босния
- D) Венгрия
- E) Словакия
- F) Болгария
- G) Чехия
- H) Польша

ДҮНИЕ ЖУЗІ ТАРИХЫНАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

11. Серіппеге ілінген болат білеушенің суға толық батырылғандағы салмағы $7,8 \text{ Н}$. Серпімділік күшінің мәні ($\rho_{\text{болат}} = 7800 \text{ кг}/\text{м}^3$; $\rho_{\text{су}} = 10^3 \text{ кг}/\text{м}^3$, $g = 10 \text{ м}/\text{с}^2$)

- A) 7,8 Н
- B) 5,8 Н
- C) 8,8 Н
- D) 6,8 Н
- E) 9,8 Н

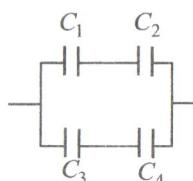
12. Автомобиль бір қаладан екінші қалаға жету үшін уақыттың бірінші жартысында 72 км/сағ жылдамдықпен қозгалады. Оның барлық жолдағы орташа жылдамдығы 65 км/сағ болса, автомобильдің қалған уақыттағы жылдамдығы

- A) 34,25 км/сағ
- B) 42 км/сағ
- C) 68,5 км/сағ
- D) 48 км/сағ
- E) 58 км/сағ

13. $1,5 \cdot 10^5 \text{ Па}$ қысымдағы оттегінің температурасы 7°C болғанда алатын көлемі 6 л. Газды 2 л дейін сыйқанда температурасы 27°C дейін көтерілгендеңі қысымның өзгерісі

- A) $3,3 \cdot 10^5 \text{ Па}$
- B) $2,8 \cdot 10^5 \text{ Па}$
- C) $6,8 \cdot 10^5 \text{ Па}$
- D) $8,8 \cdot 10^5 \text{ Па}$
- E) $3,8 \cdot 10^5 \text{ Па}$

14. Суреттегі көрсетілген тізбектегі конденсатор сыйымдылықтары $C_1 = C_2 = C_3 = C_4 = C$ болса, конденсатор батареясының сыйымдылығы

- A) $1,5C$
- B) C
- C) $2C$
- D) $0,5C$
- E) $3C$

6. Көлемін поршень көмегімен өзгертуге болатын цилиндрлік ыдыс ішіндегі идеал газдың қысымы $5 \cdot 10^5$ Па, температурасы 300 К. Тұрақты температурада газдың қысымын 2 есе кеміту үшін газдың көлемін
 А) 2 есе кемітеді
 Б) 4 есе арттырады
 С) 4 есе кемітеді
 Д) 6 есе арттырады
 Е) 2 есе арттырады
7. Ток көзінен ажыратылған конденсатордың сыйымдылығын 4 есе кемітсе, электр ерісінің энергиясы
 А) 4 есе артады
 Б) өзгермейді
 С) 4 есе кемиді
 Д) 2 есе артады
 Е) 2 есе кемиді
8. Ара қашықтығын өзгерпей бірдей екі зарядты суға батырганда, олардың әсерлесу күші ауадағыдан болу үшін зарядтың мәндерін ($\Sigma_{\text{cy}}=81$, $k=9 \cdot 10^9 \text{ Н} \cdot \text{м}^2 / \text{Кл}^2$)
 А) 9 есе кеміту керек
 Б) 3 есе арттыру керек
 С) 6 есе арттыру керек
 Д) 6 есе кеміту керек
 Е) 9 есе арттыру керек
9. Фотоэлектрондарды тежегіш кернеу 2 В болса, фотоэлектронның ең үлкен кинетикалық энергиясы ($e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ Кл)
 А) $3,2 \cdot 10^{19}$ Дж
 Б) $2 \cdot 10^{19}$ Дж
 С) $0,4 \cdot 10^{19}$ Дж
 Д) $0,8 \cdot 10^{19}$ Дж
 Е) $6,4 \cdot 10^{19}$ Дж
10. Суретте А жарық көзінен шыққан сәулениң жолы көрсетілген. Линзаның фокус аралығы
-
- A) 4-нүктө
 Б) 1-нүктө
 С) 3-нүктө
 Д) 2-нүктө
 Е) 5-нүктө

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. «Атаның ұлы болма, адамның ұлы бол» деп осиет қалдырған:
 А) Асан қайғы
 Б) Сократ
 С) Абай Құнанбайұлы
 Д) Шәкәрім Құдайбердіұлы
 Е) Платон
2. Қоғамдық даму үдерісінде қалыптасқан әдеби тілдің ауызша және жазбаша нормаларын менгеріп, дидарласудың түрлі жағдайларында сөз қолданудың мақсаттары мен мазмұнын ірітей отырып, ойды тиянақты жеткізу ережелерінің жиынтығы:
 А) рухани мәдениеті
 Б) жанамалы қарым-қатынас
 С) құқықтық мәдениеті
 Д) сөйлеу мәдениеті
 Е) қарым-қатынас мәдениеті
3. Адами қарым-қатынастың перцептивті жағы:
 А) өзара әрекеттесу
 Б) біріктіру
 С) өзара әсер ету
 Д) байланыстыру
 Е) қабылдау
4. Монополияның негізгі сипаттамасын анықтаңыз:
 А) өткізілетін өнімнің үқсас алмастырушылары бар
 Б) нарыққа кіруге кедергілер болмайды
 С) бірнеше ірі фирмадан тұрады
 Д) нарықта жалғыз сатушы емес
 Е) сатып алушы бағаны қалыпты деп қабылдайды
5. Мәслихат депутаттарының өкілеттік мерзімі:
 А) 2 жыл
 Б) 5 жыл
 С) 7 жыл
 Д) 6 жыл
 Е) 3 жыл

6. Табиғи ресурстарға жатады:

- A) Өндіріс құралдары
- B) Су және орман
- C) Еңбекақы
- D) Еңбек күші
- E) Салықтар

7. Екі немесе одан көп адамның азamatтық құқықтар мен міндеттерді белгілеу, өзгерту немесе тоқтату туралы келісімі:

- A) сенімхат
- B) етініш
- C) шарт
- D) мәміле
- E) кепілдеме

8. Білім алу құқығы көрініс тапқан Конституция бөлімінің атауы:

- A) Адам және азамат
- B) Парламент
- C) Қорытынды және етпелі ережелер
- D) Соттар және сот төрелігі
- E) Жалпы ережелер

9. Қазақстан Республикасының басқару нысаны:

- A) Парламенттік
- B) Президенттік
- C) Диктаторлық
- D) Анархиялық
- E) Монархиялық

10. Ата-ана қамқорлығынан айырылған он төрт жас пен он сегіз жас аралығындағы балаларды тәрбиелеу нысаны:

- A) жетекшілік
- B) қамқоршылық
- C) даралық
- D) қорғанышылық
- E) патронаттық

11. Ежелгі философиялық ілімдер пайда болған аймактар:

- A) Уарарту, Грекия, Фракия
- B) Рим, Мидия, Нубия
- C) Қытай, Жапония, Мысыр
- D) Парфия, Кушан, Бактрия
- E) Үндістан, Қытай, Грекия

12. Қырық мың жыл бұрын пайда болған адам өкілі:

- A) Саналы адам
- B) Тік жүретін адам
- C) Питекантроп
- D) Египті адам
- E) Гоминид

ФИЗИКА

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап паралындағы сәйкес орынга, дөңгелекшени толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Автомобиль жылдамдығының уақытқа тәуелділігі $\dot{\vartheta}_x = 0,8 \text{ t}$ тендеуімен

- берілген. Автомобилдің бесінші секундтың соңындағы жылдамдығы
- A) 2 м/с
- B) 3 м/с
- C) 5 м/с
- D) 1 м/с
- E) 4 м/с

2. Дыбыстың биіктігі ... тәуелді

- А) тербеліс жиілігіне
- В) дыбыс қаттылығына
- С) тербеліс амплитудасына
- Д) толықиң ұзындығына
- Е) тербеліс жылдамдығына

3. Қатаандығы 0,4 кН/м серіппені 25 см-ге созу үшін қажетті күш

- A) 0,1 Н
- B) 100 Н
- C) 10 Н
- D) 1,6 Н
- E) 250 Н

4. Тұйықталған траекторияда электростатикалық өрістің жұмысы

- А) оң болады
- В) анықталмайды
- С) оң да, теріс те болады
- Д) теріс болады
- Е) нөлге тең

5. Циклдік процесс нәтижесінде, газ 500 Дж энергия алғып 100 Дж жұмыс атқарса, циклдің пайдалы әрекет коэффициенті

- A) 25%
- B) 40%
- C) 50%
- D) 20%
- E) 30%

28. Координаталық жазықтықта төбелері A(4;2), B(8;4), C(10;10), D(6;8) болатын төртбұрыштың ауданын табыңыз

- A) 20 кв.бірлік
- B) 35 кв.бірлік
- C) 40 кв.бірлік
- D) 22 кв.бірлік
- E) 28 кв.бірлік
- F) 27 кв.бірлік
- G) 25 кв.бірлік
- H) 33 кв.бірлік

29. Төмендегі жауаптардың ішінен

$y = \sin(2020x)\cos(2018x) - \cos(2020x)\sin(2018x) + 2019$ функциясының мәндер облысына тиісті болатын(дар)ын табыңыз.

- A) 2018
- B) 2023
- C) 2024
- D) 2016
- E) 2022
- F) 2020
- G) 2021
- H) 2017

30. Радиусы 4 см-ге тең бірдей екі щардың біреуінің центрі екіншісінің бетінде жатыр. Олардың беттерінің қызылсысызығының ұзындығын табыңыз.

- A) 32 см
- B) $8\sqrt{2}$ см
- C) $\sqrt{18}$ см
- D) $4\pi\sqrt{3}$ см
- E) $3\sqrt{2}$ см
- F) $\sqrt{27}$ см
- G) $3\sqrt{3}$ см
- H) $4\sqrt{8}$ см

МАТЕМАТИКАДАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

13. «Мемлекет жалпыға бірдей игілік пен әділеттілік әкелуі керек» деп есептеген философ:

- A) Демокрит
- B) Аристотель
- C) Платон
- D) Сократ
- E) Конфуций

14. Америкалық ғалым А.Маслоудың пікірінше адамдардың физиологиялық қажеттілігі:

- A) Билік, махабbat
- B) Қауіпсіздік, қорғану
- C) Өзін-өзі дамыту
- D) Мәртебе, бедел
- E) Аштық, демалыс

15. Ата-анасының қамқорлығынан айырылған балаларды азаматтардың отбасында келімшарт негізінде тәрbiелу формасы:

- A) шектеу
- B) қамқоршылық
- C) міндеттеу
- D) қорғаншылық
- E) патронаттық

16. Адамның өзін-өзі танып білуін басты назарға алатын ілім:

- A) философия
- B) этнология
- C) социология
- D) антропология
- E) этнография

17. Құлиленуші және феодалдық болыш сатыға жіктелетін мемлекет түрліті:

- A) Индустримальы
- B) Пост-индустриялы
- C) Аграрлық
- D) Демократиялы
- E) Алғашқы қауымдық

18. Жасалған қылмысы үшін ең ауыр жаза екі жылға бас бостандығынаң айырудан аспайтын қасақана жасалған әрекет:

- A) ауыр қылмыс
- B) аса ауыр қылмыс
- C) онша ауыр емес қылмыс
- D) женілдетілген қылмыс
- E) ауырлығы орташа қылмыс

19. Еліміздегі заң шығару қызметін жүзеге асыратын ең жоғарғы өкілетті орган:

- A) Мәслихат
- B) Мәжіліс
- C) Парламент
- D) Сенат
- E) Үкімет

20. Дұрыс сәйкесстікке келтіріңіз:

1. Жеке тұлғаның мүддесін қорғайды; 2. Құжаттарды қуәландауды жүргізеді; 3. Қоғамдық тәртіпті сақтауды жүзеге асырады;
- A. Ішкі істер органды; B. Адвокатура; C. Нотариат
- A) 1-Б; 2-А; 3-В.
  - B) 1-Б; 2-В; 3-А.
  - C) 1-А; 2-В; 3-Б.
  - D) 1-В; 2-А; 3-Б.
  - E) 1-А; 2-Б; 3-В.

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. «Қоғам үшін де, сондай-ақ жеке адам үшін де дүниетанымсыз өмір сұру патологиялық ауытқумен тене-тен ғасырдың философы (-тары):

- A) Л.Фейербах
- B) Р.Декарт
- C) А.Швейцер
- D) Д.Локк
- E) Д.Аламбер
- F) Ф.Бэкон
- G) Б.Паскаль
- H) Ф.Ницше

22. Эмпирикалық таным әдісінің ең күрделісі (-лері):

- A) зерттеу
- B) бағалау
- C) дедукция
- D) түсіну
- E) анализ
- F) индукция
- G) синтез
- H) тәжірибе жасау

25. $|x - 2| < 5 - |x + 1|$ теңсіздігінің теріс емес бүтін шешім(дер)ін табыңыз

- A) 4
- B) 3
- C) 2
- D) 6
- E) 8
- F) 7
- G) 5
- H) 1

26. x және y сандары

$$\begin{cases} \frac{2x+1}{3} - \frac{x-2y}{5} = \frac{4(2x+y)}{15}, \\ \frac{x-4y}{3} + \frac{5x-11y}{6} = \frac{3x-1}{4} \end{cases}$$

тәндеулер жүйесінің

шешімі болса, $\sqrt{2(x+y)}$ өрнегінің мәні жататын аралық(тар):

- A) (4; 8)
- B) (-2; 2)
- C) (-2; 6)
- D) (-8; -2)
- E) (0; 2)
- F) (-4; 2)
- G) (0; 8)
- H) (0; 4)

27. $y = 3x^2 + 5$, $y = 0$, $x = -2$, $x = 0$ қисықтарымен шектелген фигура ауданының сан мәні жатқан аралық(тар):

- A) (32; 46)
- B) (12; 25]
- C) [2; 18]
- D) [25; 37)
- E) [20; 23)
- F) [32; 44]
- G) [10; 27)
- H) (22; 36)

22. Тендеуді шешіңіз:

$$\frac{1}{4^x} = \frac{3}{2^x} - 2$$

A) $\log_2 32$

B) 2

C) -1

D) $\sqrt{100}$

E) 0

F) $\sqrt{25}$

G) 1

H) $\log_2 2$

23. $(x_n; y_n)$ сандар жұбы $\begin{cases} y - x = -7, \\ \sqrt{x} + \sqrt{y} = 7 \end{cases}$ тендеулер жүйесінің шешімі болса,

$x_n + y_n$ өрнегінің сан мәні тиісті болатын барлық аралық(тар)ды көрсетіңіз

A) (16; 26)

B) (8; 13)

C) (33; 37)

D) (31; 35)

E) (26; 36)

F) (27; 33)

G) (9; 20)

H) (20; 27)

24. Берілген екі санның қатынасы 3:5 қатынасына тең. Егер бірінші санға 6-ны қоссақ, онда осы екі санның қатынасы 3:4 қатынасына тең болады.

Берілген екі санды табыңыз.

A) 15

B) 40

C) 24

D) 30

E) 20

F) 25

G) 12

H) 18

23. Адамның ойлауға, тануға рационалды қабілетілігі:

A) субъект

B) ресурс

C) индивид

D) жад

E) зият

F) сенсор

G) нейрон

H) теория

24. Элеуметтік мобиЛЬДІЛІК түрі(-лері):

A) төмен

B) қысық

C) көлденең

D) аласа

E) тұзы

F) жоғары

G) тік

H) биік

25. Адамның шығармашылық еңбегінің табигатын зерттеуші (-лер):

A) археолог

B) педагог

C) философ

D) этнограф

E) социолог

F) педиатр

G) психолог

H) астролог

26. Саяси партиялар алғаш пайда болған ел (-дер):

A) АҚШ

B) Жапония

C) Испания

D) Ресей

E) Венгрия

F) Португалия

G) Қытай

H) Англия

27. Коммерциялық емес заңды тұлға (-лар):

A) Акционерлік қоғамдар

B) Өндірістік кооперативтер

C) Қоғамдық бірлестіктер

D) Қоғамдық қорлар

E) Кәсіпорындар мен зауыттар

F) Діни бірлестіктер

G) Банк бөлімшелері

H) Шаруашылық серіктестіктер

28. Заң шығару бастамасы құқығына иелік ететін (-дер):

- A) Бас Прокуратура
- B) Парламент депутаты
- C) Республика Президенті
- D) Жергілікті әкімдер
- E) Президент әкімшілігі
- F) Үкімет
- G) Жоғарғы Сот
- H) Ұлттық Банк Төрағасы

29. «Барлық ағаштың жапырағы бар. Қарағай-ағаш. Демек қарағайдың да жапырақтары бар» деген тұжырым жатқызылатын танымдық әдіс (-тер):

- A) салыстыру
- B) менгеру
- C) өлшеу
- D) тәжірибе
- E) білу
- F) бақылау
- G) дедукция
- H) индукция

30. Қоғамдағы саяси мәдениеттің қызметтері мен анықтамасын сәйкестендіріз:

1. Бірегейлендіру 2. Баздарлау 3. Бейімдеу 4. Интегративтік
A. Әртүрлі топтардың құндылықтарын сақтайды; B. Саяси құбылыстардың мән-мағынасын үгындырады; C. Адамдардың қай әлеуметтік топта жататынын түсінуге мүмкіндік береді; D. Саяси мінезд-құлыққа дағдыландыру арқылы іске асырады

- A) 1-А; 2-Д; 3-С; 4-В
- B) 1-Д; 2-В; 3-С; 4-А
- C) 1-С; 2-В; 3-Д; 4-А
- D) 1-С; 2-В; 3-А; 4-Д
- E) 1-В; 2-С; 3-А; 4-Д
- F) 1-А; 2-Д; 3-В; 4-С
- G) 1-В; 2-С; 3-Д; 4-А
- H) 1-Д; 2-А; 3-В; 4-С

АДАМ. ҚОҒАМ. ҚҰҚЫҚТАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

19. Теңсіздіктер жүйесін шешіңіз

$$\begin{cases} \log_{0,4}(x^2 - 7x) \geq \log_{0,4}(3x + 11) \\ \log_{0,6}(10 - x) \geq \log_{0,6} x \end{cases}$$

- A) $[-1;11]$
- B) $(-\infty;-1] \cup [11;+\infty)$
- C) $(7;10)$
- D) $[5;11]$
- E) $[7;10]$

20. Дұрыс төртбұрышты қыық пирамиданың табан қабырғалары 6 см және

4 см, биіктігі $\sqrt{23}$ см. Қыық пирамиданың бүйір қырын табыңыз.

- A) 1,5 см
- B) 5 см
- C) 4 см
- D) 3 см
- E) 2 см

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап паразындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны үшіндең аспайды.

21. $\arccig\sqrt{3} + \arcsin \frac{\sqrt{3}}{2}$ өрнегінің мәнін табыңыз.

- A) $\frac{\pi}{6}$
- B) $\frac{\pi}{2}$
- C) $\frac{\pi}{4}$
- D) $\frac{\pi}{3}$
- E) 90°
- F) 60°
- G) 30°
- H) 45°

ер $A = \sin x \cdot \cos x$ ал $B = \operatorname{tg}x \cdot \operatorname{ctg}x$ болса, онда $(0; 90^\circ)$ аралығына тиісті -келген x үшін дұрыс тұжырымды табыңыз

A ≤ B

A > B

A = B

A < B

A ≥ B

даны 2400cm^2 болатын ромбыға іштей сзылған шенбердің радиусы см-ге тең. Ромбының кіші диагоналарының ұзындығын табыңыз.

50 см

48 см

52 см

60 см

30 см

литр 15%-тік тұз ерітіндісінде 10%-тік тұз ерітіндісі араластырылып, %-тік ерітінді алған. Қанша литр 10%-тік ертінді қосылғанын ыңыз.

7 л

10 л

5 л

9 л

6 л

ҚАЗАҚ ТІЛІ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауаптарадындағы сәйкес орынға, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Омоним бола алатын сөз

- A) қағаз
- B) окулық
- C) мұқаба
- D) кітап
- E) қара

2. «Аузы-мұрны қисаймай» тұрақты тіркесімен мағыналас қатар

- A) бет-аузы бүлк етпей
- B) ауызбастырық беру
- C) көзді ашып-жұмғанша
- D) жаны мұрнының ұшына келу
- E) аузына қақпақ болу

3. Қазақтың төл сөздерінде кездесетін дыбыстар қатары

- A) І,Ч
- B) Й,Ң
- C) Ү,Ғ
- D) Ү,Қ
- E) Ж,Ң

4. Бұын үндестігі сакталған сөздер қатары

- A) мейірбан, рульде
- B) тарихпен, штампыны
- C) ақылгөй, анаммен
- D) окушынікі, зертхананікі
- E) көлеңкесінен, жаңылмасам

5. Туынды түбір етістік

- A) ойна
- B) оқы
- C) жаса
- D) барма
- E) қара

6. Туынды етістіктер қатары

- A) ал, көр, бер, тоқта
- B) жаса, қара, сөйле, жүгір
- C) айтты, жайды, алған, салған
- D) жорту, басу, көру, айтту
- E) кешікті, қысқарды, азайды, тұнеді

20. Қыстырма сөзге байланысты тыныс белгісі дұрыс қойылған сөйлем

- A) Бәсе солай болады деп айттып едім гой.
- B) Бұл, шынында да Нартай біле бермейтін жақалық еді.
- C) Амал не, кітапты қойныма тықтым да, жатаққа келдім.
- D) Иә – айтары жоқ – өте сүйкімді балалар.
- E) Ол меніңше, тапсырманы орындаламай келмейді.

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап параграфындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дәңгелекшени толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Көп мағыналы сөзге тән қатар

- A) бір негізден таралады
- B) бір сөз табына қатысты болады
- C) басқа-басқа сөздер тобын білдіреді
- D) мағыналары жағынан үқсас
- E) әр заттың жеке мағынасы
- F) әртүрлі дыбыстайларды
- G) бір заттың атауыш мағынасы
- H) сөздің екі не одан да көп мағынаға ие болуы

22. Қазақ тіліне ғана тән дыбыстар қатары

- A) a, ұ, ы, қ, і
- B) ө, ұ, ყ, h, i
- C) ө, у, o, h, i
- D) f, ж, h, и, ү
- E) f, ң, h, i, ү
- F) ә, f, қ, ң,
- G) ы, ұ, у, h, ә
- H) ә, ғ, қ, ң,

23. Шылау сөз қатысқан сөйлем(-дер)

- A) Олжас сәлем беруді ұмытқан жоқ.
- B) Осы сен-ақ кешігесің де жүресің.
- C) Оның мұраларынан үлгі-өнеге аламыз.
- D) Осында қарт пен немересі үй тұрғызбақшы.
- E) Оку – инемен құдық қазғандай.
- F) Ол елдегі ең беделді адамдардың бірі.
- G) Ол алақанымен баланың шашын сипады.
- H) Отанды сую отбасынан басталады.

7. 27; 9; 3; 1... геометриялық прогрессиясының n - мүшесінің формуласын табыңыз

A) $b_n = \frac{5}{5^n}$

B) $b_n = \frac{4}{2^n}$

C) $b_n = \frac{9}{3^n}$

D) $b_n = \frac{3}{2^n}$

E) $b_n = \frac{81}{3^n}$

8. Жұп функцияны көрсетіңіз.

A) $y = 6x^5 - 2x^4 + 8$

B) $y = 3x^2 - x^4$

C) $y = \frac{4}{x}$

D) $y = \frac{x}{x^2 - 4}$

E) $y = \frac{x+4}{x-4}$

9. Трапецияға іштей шеңбер сыйылған. Егер трапецияның параллель емес екі қабыргасының қосындысы 18-ге тең болса, орта сзығын анықтаңыз

A) 9

B) 6

C) 16

D) 18

E) 12

4. Ұялы телефонның бағасы 65000 теңге. Біраздан кейін бағасын 52000 теңгеге дейін төмендедті. Бағасы қанша процентке төмендегенін табыңыз.

- A) 30%
- B) 25%
- C) 35%
- D) 20%
- E) 40%

5. Теңсіздікті шешіңіз: $x(x - 12)^2 \geq 0$

- A) $[0; 12]$
- B) $[12; +\infty)$
- C) $[0; +\infty)$
- D) $[-12; 0]$
- E) $(-\infty; 0]$

6. Тригонометриялық теңсіздіктер жүйесін шешіңіз.

$$\begin{cases} \sin x < -\frac{1}{2} \\ \operatorname{tg} x > 0 \end{cases}$$

- A) $-\frac{5\pi}{6} + n\pi < x < \frac{\pi}{2} + n\pi, n \in \mathbb{Z}$
- B) $-\frac{5\pi}{6} + 2n\pi < x < -\frac{\pi}{3} + 2n\pi, n \in \mathbb{Z}$
- C) $-\frac{5\pi}{6} + 2n\pi < x < -\frac{\pi}{2} + 2n\pi, n \in \mathbb{Z}$
- D) $-\frac{5\pi}{6} + 2n\pi < x < -\frac{\pi}{6} + 2n\pi, n \in \mathbb{Z}$
- E) $-\frac{\pi}{2} + 2n\pi < x < -\frac{\pi}{6} + 2n\pi, n \in \mathbb{Z}$

24. Қабаттасып келген қаратпа сөзді сөйлем(-дер)

- A) Ия, Әсем, бірақ кейде асты анам дайындаиды.
- B) Ауырып тұрған жоксың ба, қарағым?
- C) Алақай! Апа! Соғыстың аты ешті!
- D) Әй, қыз-ау, саған қаладан хат келіпті дейді.
- E) Айналайын, балам, көмектесіп жіберші.
- F) Сендерге сенемін, мектептің 2019 жылғы түлектері!
- G) Жолдастар, алдағы бесжылдықтың жоспары жасалды!
- H) Шымыр болам десендер, шынығындар, балаалар!

25. Арасына сызықша қойылатын мақал-мәтел(-дер)

- A) Айдағанын бес ешкі,
Ысқырығың жер жарады.
- B) Шешеннің сөзі мерген,
Шебердің көзі мерген.
- C) Көніл қазы, көз таразы.
- D) Жер ырыстың кіндігі,
Білім ырыстың тізгіні.
- E) Жақсыдан үйрен,
Жаманнан жирен.
- F) Екі қораз ен қорага сыймас.
- G) Әке көрген оқ жонар,
Шеше көрген тон пішер.

H) Жігіт сегіз қырлы,
Бір сырлы болсын.

26. Тарихи сөздер қатысқан сөйлем(-дер)

- A) Қымыз киелі асқа саналады.
- B) Үгітті үққанға айт.
- C) Бекіренің саны азаюда.
- D) Ханның қырық уәзірі болыпты.
- E) Шаруда қожалығын аштым.
- F) Бақа – көлінде патша.
- G) Халық – көл, хан – құс.
- H) Наурыз мерекесі құтты болсын!

27. Толықтауыш қызметіндегі заттанған сын есім(-дер)

- A) Жақсы сөз – жарым ырыс
- B) Жақсы жігіт пен жақсы ат – көптікі
- C) Үлкеннің сөзі – уәжіп
- D) Жақсының аты өлмейді, ғалымның хаты өлмейді
- E) Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен
- F) Олақтың сөзі орашалақ жамаудай
- G) Татулық – талтырмас байлық
- H) Көпшіл болсаң өсесің, кекшіл болсаң өшесің

28. Үйірлі бастауышы бар сөйлем(-дер)

- A) Дүшпаниң өзі достың арасынан шығады.
- B) Театрга бірінші болып билеті барлар кіре бастады.
- C) Түймедейді түйедей етіп көрсетуге болмайды.
- D) Жақсы адам – ісімен жақсы.
- E) Шұрайлы жерлердің бәрін орыс помещиктеріне берді.
- F) Жіпсіген мәндайын кіршіксіз ақ орамалмен сұртті.
- G) Салт-сананың, білім мен техниканың қүшейген заманы.
- H) Білімі терендер ешқашан еш жерде қалмайды.

29. Мақалдағы сын есімдерге тән нұсқа(-лар)

- «Білімді мыңдың жыгар,
Білекті бірді жыгар»
- A) заттың ісін, дәмін білдіреді
  - B) туынды
  - C) сапалық
  - D) заттың түсін білдіреді
  - E) бірігу арқылы жасалған
  - F) заттың орнын, мәнін білдіреді
  - G) күрделі
  - H) қатыстық

30. Төлеу сөз(-дер)

- A) Асқарлар Байсалға амандақшалы келді.
- B) Игілік көп еңбектің құнымен қолға түседі.
- C) Анасы тойға қанша адам келгенін сұрады.
- D) Сөзді орнымен қолданып сөйлеуді үйрен.
- E) Табиғаттың жұмбак қасиетін танып болмайсың.
- F) Кітапқа көп үнілді, бірақ ештеңе үқпады.
- G) Арман ұлkenдердің төрге шығуын өтінді.
- H) – Үмітінді үзбе, балам, – деп атам жігер берді.

МАТЕМАТИКА

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдаудаға арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшегін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Көбейткіштерге жіктеніз: $3a(m+n) - m - n$

- A) $(m-n)(3a-2)$
- B) $(m+n)(3a-2)$
- C) $(m-n)(3a-1)$
- D) $(m-n)(3a+1)$
- E) $(m+n)(3a-1)$

2. $2(x - (2x - 1)) = 3x + 1$ теңдеуін шешіңіз

- A) 0,7
- B) 0,1
- C) 0,2
- D) 0,5
- E) 0,4

3. Егер $(x_0; y_0)$ жұбы $\begin{cases} 3^x + 4^y = 283, \\ 2^y - 3^x = -11. \end{cases}$ теңдеулер жүйесінің шешімі болса, онда

$3x_0 + 4y_0$ қосындысының мәнін көрсетіңіз

- A) 45
- B) 63
- C) 25
- D) 32
- E) 13

ҚАЗАҚ ТІЛІНЕҢ СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

20. Сурет салуға арналған қағаздың ерекшелігі
- тапшықты материалдардан жасалады
  - өндіріс қалдықтарынан жасалады
  - желімдік ерітіндіден жасалады
  - толтырышсыз массадан жасалады
  - газеттік қағаздардан жасалады

ОҚУ САУАТТЫЛЫҒЫНАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТІ

Нұсқа: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекишені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

- «Біржан мен Сара» айттысында сөз болған өнер адамдары
  - Есімбек, Тұрысбек, Тәттімбет
  - Абай, Мағжан, Біржан
  - Жанайдар, Жанай, Кеншібай
  - Қазанғап, Тәттімбет, Мұса
  - Жиенқұл, Жұнісбек, Ниязбек
- XIX ғасырдың екінші жартысында өмір сүрген әнші-сазгер әрі белгілі айтыскер ақын
  - Үкіл Ұбырай
  - Балуан Шолақ
  - Біржан сал
  - Жаяу Мұса
  - Ақан сері
- Абайдың Михаэлис арқылы танысқан орыс демократтары
  - Катаринский, Добролюбов
  - Ильминский, Некрасов
  - Долгополов, Леонтьев
  - Мазохин, Яковлев
  - Чернышевский, Белинский
- Мағжанның Медресе-Фалияда оқып жүріп танысқан қазақтың белгілі жазушысы
  - Жұсіпбек Аймауытов
  - Бейімбет Майлін
  - Ғалымжан Ибрагимов
  - Ахмет Байтұрсынов
  - Әлихан Бекейханов
- С.Сейфуллиннің драмалық шығармасы
  - «Айша»
  - «Бақыт жолында»
  - «Жер қазғандар»
  - «Бандыны қуған Хамит»
  - «Асай тұлпар»
- Мұхтар Әуезовтің орыс драматургиясынан аударған пьесасы
  - «Тұнгі сарын»
  - «Аксүйектер»
  - «Еңлік-Кебек»
  - «Жуандық»
  - «Бәйбіше-Тоқал»

7. «Абай жолы» романында «Мырза кім? Шешен кім? Жаңысы кім?» – дегенде Қаратаидың берген жауабы

- A) Бөжей
- B) Құнанбай
- C) Байсал
- D) Сүйіндік
- E) Абай

8. Әдеби тілдегі ең басты троптың бір түрі

- A) кейіптеу
- B) гипербола
- C) метонимия
- D) синекдоха
- E) метафора

9. «Даналықтың қажеті жоқ сыйлау үшін ананы» деген түйінді пікірдің авторы

- A) К.Мырза Әли
- B) Ф.Оңғарсынова
- C) М.Шаханов
- D) С.Мәуленов
- E) Т.Айбергенов

10. М.Иманжановтың «Алғашқы айлар» повесі үшін алғаны

- A) Қазақстанның халық жазушысы атағы
- B) Жамбыл атындағы республикалық жүлде
- C) Еуропалық алтын медаль
- D) «Парасат» ордені
- E) Мемлекеттік сыйлық

11. *Інім Құлтегінмен ақылдастым,*

Әкеміз, ағамыз құрган халықтың

Аты, даңқы өшіпесін деп,

Түркі халқы үшін

Түн ұйықтамадым,

Күндіз отырмадым. Берілген үзіндідегі халқын ерлікпен, даналықпен басқарған Құлтегіннің ағасы

- A) Елтеріс қаған
- B) Тоныкек батыр
- C) Қапаған қаған
- D) Құлтегін батыр
- E) Білге қаған

13. Қағаз өндірісіндегі басты операцияның бірі

- A) Крахмал мен суды араластыру
- B) Ағашты таңдал, өндеп алу
- C) Минералды материалдарды әзірлеу
- D) Көп мөлшерде су қосу
- E) Талшықты материалдарды ұнтақтау

14. Жазбалық қағаздың ерекшелігі

- A) сүйықты жақсы сініреді
- B) сия сормайды
- C) берік болады
- D) жарықты сезгіш келеді
- E) кеуектеу келеді

15. Мәтін мазмұнына сәйкес ақпарат

- A) Орамдық қағаз әлсіз талшықты материалдардан жасалады.
- B) Өнеркәсіптік-техникалық қағаз жіпке қосуға қолданылады.
- C) Жазбалық қағаз сүйықтықты жақсы сініреді.
- D) Еліміздегі қағаздың 650-ден астам түрі пайдаланылады.
- E) Жарық сезгіш қағаз сурет салуға пайдаланылады.

16. Сініргіш қағазды қайда қолданады?

- A) Жарықпен көшіруге қажетті қағаз жасау үшін.
- B) Өнеркәсіптік-техникалық қағазды жіпке қосу үшін.
- C) Санитарлық-гигиеналық бүйімдер өндіру үшін.
- D) Өнеркәсіптік бүйімдарды буу үшін.
- E) Дыбыс жазуға пайдалану үшін.

17. Қағаз түсін ағарту үшін қосылатын зат

- A) желімдік материалдар
- B) крахмал
- C) химиялық талшықтар
- D) көп мөлшерде су
- E) минералдық заттар

18. Баспалық қағаздың ерекшелігі

- A) беті жылтыр, қатты
- B) берік, қалып
- C) сұр, жұқа
- D) тегіс, түсі ақ
- E) кедір-бұдыр, сарғыш

19. Мәтіндегі қағаз өндірісіне көрекер ұғым

- A) Өсімдіктер целлюлозасы
- B) Минералдық заттар
- C) Түсқағаз түрлері
- D) Электронды құжат
- E) Ағаш түрлері

4-мәтін

Қағаз – өсімдік талшықтарын белгілі бір тәсілмен өңдеу және бір-бірімен ұйыстыра байланыстыру арқылы жұқа парак түрінде жасалатын материал.

Қағаз өндіру үшін әртүрлі ағаштар мен бір жылдық өсімдіктер цепллюзосы және ағаш массасы (ұатылған ағашқа су араластырылған талшықты қойыртпақ) жумсалады. Сапасын арттыру үшін қағаз массасына қосымша минералдық үстемелер қосады: минералдық заттар қағаз түсін ағартады, тығыздығы мен тегістігін арттырады және жақсы баспалық қасиеттер (мөлдір емес, бояу жұғатын, т.б.) береді; желімдік материалдар (канифоль желім, крахмал, шайыр, т.б.) қағаздың сия сормайтын қасиетін және паралықтың беріктігі мен тығыздығын арттырады; кейбір қағаз түрлерін жасауда бояғыштар, химиялық талшықтар, т.б. қолданылады.

Талшықты материалдарды ұнтақтау – қағаз өндірісіндегі басты операцияның бірі. Ол үзіліспен не үздіксіз істейтін аппараттармен жүргізіледі. Ұнтақталған талшыққа қажетті қосымша заттар қосылып, қағаз массасы тиісті мөлшерге дейін сүмен сүйкіледі да, аппараттарда тазаланып, қағаз машинасына жіберіледі.

Қағаз өндірісі – әртүрлі 7-8 технологиялық операциядан тұратын үрдіс. Аз уақытты алмайды. Егер бір тоннадай қағазды қайта өңдеуден еткізетін болса, 17 ағашты, 26 мың литр суды, 3 текшеметр топырақты, 240 литр жанармай мен 4000 киловатт-сағат электр энергиясын үнемдеуге болады екен. Осылың арқасында ауаны ластайтын зиянды қалдықтар 70-ға пайыз төмендейді.

Қазіргі заманда технология жанданып, электрондық құжат айналымы дамығанымен қағазға әлі де сұраныс та, қажеттілік те бар.

Қағаздың 600-ден астам түрі бар. Олар бірнеше топқа бөлінеді:

Баспалық қағаз – тегістігімен, түсінің ақтығымен ерекшеленеді, баспа бояу жақсы жұғылады. Тұсқағаздар мен газеттік қағаздар да осы топқа кіреді.

Жазбалық қағаз – бетінің жылтырлығымен, жақсы желімделгіштігімен және сия сормайтындығымен ерекшеленеді.

Сызба және сурет салу қағазы – толтырғышсыз (немесе аздап қосылған) массадан жасалады.

Сініргіш қағаз – фибра, жарғақ, санитарлық-гигиеналық бұйымдар, т.б. өндіру үшін қолданылады. Бұлар кеуектеу келеді де, сүйкітілгенде сініреді.

Аппараттық қағаз ете жоғары механикалық беріктігімен сипатталады. Жарық сезгіш қағаз фотографиялық және жарықпен көшіруге қажетті, т.б. қағаз жасауға пайдаланылады.

Көшірмелік қағаз арнағы өндөліп дайындалады.

Орамдық қағаз тағамдық және өнеркәсіптік бұйымдарды орауға, бууға, т.б. пайдаланылады. Бұлар берік талшықты материалдардан және өндіріс қалдықтарынан жасалады.

Өнеркәсіптік-техникалық қағаз жілкесінде қосуға, дыбыс жазуға қолданылады.

12. «*Кірім жуып, кіндігім кескен жерім, Ойнап-күліп, ержеткен жер, аман бол!*» деген жыр жолдарында көрінетін тұрмыс-салт жырының үлгісі

- A) жоктау
- B) сыңсу
- C) естірту
- D) беташар
- E) қоштасу

13. Бұқар жыраудың «*Бірінши тілек тілеңіз*» толғауының басты идеясы

- A) елін бірлікке, ынтымаққа шақырады
- B) адам өмірінің әр кезеңін суреттейді
- C) жастық пен көрілкіті суреттейді
- D) қазақтың шығу тарихы туралы
- E) оку-білімді насиҳаттайды

14. Абайдың «*Адамның кейбір кездері*» өлеңінен алынған жолдар

- A) «Ызылды жүрек, долы қол, Улы сия, аңы тіл...»
- B) «Дүние ойдан шығады, Өзімді-өзім ұмытым...»
- C) «Өткен өмір – көрген түс, Не қылғанда бір болар... »
- D) «Тамағы тоқтық, Жұмысы жоқтық...»
- E) «Түйеде қом, атта жал, Қалмады елде тығындал...»

15. Б.Сокпақбаевтың «Мениң атым Қожа» повесінде Қожаға жолдама берілмей себебі

- A) Оқу құралы толық болмағандықтан
- B) Денсаулық жағдайы келмегендіктен
- C) Анасының етініші бойынша
- D) Лагерьге үлгілі окушыларды жіберетіндіктен
- E) Жантас тізімнен алып тастағандықтан

16. «*Аяз биш*» ертегісінде кездесетін кейіпкерлер қатары

- A) Уәлі бай, Менді қызы
- B) Бапы хан, Менді қызы
- C) Уәлі бай, Кенжекей
- D) Бапы хан, Құнкекей
- E) Ерназар, Кенжекей

17. Бұл заманда не гаріп?

- A) қалада бөз гаріп.
Жақсыларға айтпаған
Асыл шырын сөз гаріп.
Үзінді авторы
A) Шалқиіз
B) Доспамбет
C) Асан қайты
D) Үмбетей
E) Қазтуған

18. «Сол қыздың он жетіге келген жасы, Оралған аш беліне қолаң шашы» деп қалмақ қызының көлемді шығармасында суреттеген ақын

- A) И.Жансүтіров «Кұллагер»
B) С.Сейфуллин «Көкшетау»
C) Қ. Аманжолов «Ақын өлімі туралы аңыз»
D) С.Торайғыров «Қамар сұлу»
E) С.Мұқанов «Сұлуашаш»

19. Айкүмістің Жамбылға:

- «Жамбыл-ау, күпінесің неге сонша,
Құтқарып қыз біткенді қалған жасания,
Қолдагы қарышығаңдан неге айрылдың,
Тұтықасы дүниенің сенде болса?!"» деп мензеген сұлуы
A) Момын
B) Сара
C) Ырысжан
D) Бұрым
E) Ырысты

20. Таза мінсіз асыл тас

- Су түбінде жатады.
Таза мінсіз асыл сөз
Ой түбінде жатады.
Берілген үзіндідегі ұйқас түрі
A) егіз ұйқас
B) шалыс ұйқас
C) қара өлең ұйқасы
D) шұбыртпалы ұйқас
E) ерікті ұйқас

8. Әл-Фарабидің «Музыканың ұлы кітабы» атты еңбегінде айтқан пікірі

- A) Музыка адамға ләззат сыйлайтын ұлы өнер
B) Музыка – әлемдегі ең жоғары құдышретті өнер.
C) Музыка – адам үшін энергия мен бақыттың көзі.
D) Музыка шаршаш сезімін төмендететін күшке ие
E) Музыка – адам баласының ойлап тапқан ең керемет жаңалығы.

9. Ағзаның бақыт гармонын болу кезі

- A) шығармашылықпен айналысқан кезде
B) адам қиялдаған кезде
C) қатты қуанған кезде
D) өзімізге ұнайтын музыка тыңдаған кезде
E) жұмыс өнімділігі артқан кезде

10. Мәтінде айтылмаған пікір

- A) Музыка тыңдаған жұмысшылардың еңбек өнімділігі артады.
B) Адам өмірінің басым болігі музыкамен байланысты.
C) Үрлеп тартылатын аспаптардан құстың сайрауын естүге болады.
D) Музыка тыңдаған жұмысшылардың шаршаш сезімі төмен болады.
E) Үршіп ойналатын аспаптардан аң-құс дауысын естүге болады.

11. Әл-Фарабиге қатысы жоқ ой

- A) музыканың бірінші түрі – рақат сезімін тудыратын музыка
B) музыканың үшінші түрі – қиялымызға бағытталған музыка
C) көне аспаптардың шығу тегін табиғаттағы дауысқа балаған
D) хирургтердің 90 пайызы ота жасау кезінде музыка тыңдаған
E) музыкалық аспаптарда шебер ойнап, ән-күй шығарған

12. Музыканың жұмыс өнімділігіне әсері туралы пікір иесі

- A) Британдық зерттеушілер
B) Әл-Фараби
C) Қазақ зерттеушілері
D) Лев Толстой
E) Канадалық зерттеушілер

3-мәтін

Өмірімізде әуендердің алатын орны өте зор. Адамдар оны күнделікті өмірде: дүкенде, көлікте және жұмыста тағы басқа жерлерде кезіктіріп отырады. Адамдардың өмірінің басым бөлігі де музыкамен байланысты болды. Лев Толстой: «Музыка – әлемдегі ең жоғарғы өнер», – дейді. Музыка – адам баласының ойлап тапқан ең керемет жаңалықтарының бірі.

Зерттеушілердің айтуынша, музыка жұмыс өнімділігін арттырады. Жақсы әуен адамның өнімді жұмыс істеуіне және шығармашылықпен айналысуына көмектеседі. Британдық зерттеушілер хирургтердің 90 пайызы ота жасау кезінде музыка тыңдайтындығын айтады. Канаданың Винзор университетінің зерттеушілері ірі өндіріс орындарында музыка тыңдаудан жұмышшылардың жұмыс істеу өнімділігі артқанын, жұмыстан кейін шаршau сезімі төмен болғандығын анықтаған.

Музыка адамға ләззат сыйлайды. Ғалымдардың зерттеуі бойынша, өзімізге ұнайтын музыканы тыңдаған кезде, ағзамыз бақыт гармонын бөледі. Әл-Фараби «Музыканың ұлы кітабы» шығармасында музыканың адам үшін энергия мен бақыттың көзі екендігін түсіндіреді. Әл-Фарабидің өзі музыкалық аспаптарда шебер орындаушы болған, жаңынан ән-күй шығарған. Ол аспаптардың жаңа түрлерін жасап, жетілдірді. Әл-Фараби көне аспаптардың шығу тегін табиғаттағы дауыска балап, соны қайта жаңғыртумен байланыстыруды. Мысалы, құмның сусылы, үнгірлердегі желдің уілден соғуы, қамыстың сыйбыры т.б. Мұнымен қоса, ол музыканың үш түрі бар екені туралы жазған: біріншісі, жай ғана рақат сезімін тудыратын, екіншісі, құмарлықты, ынтықтықты білдіретін, үшіншісі, біздің қиялымызға бағытталған музыка.

Қазақтың ұскірік аспабының аталуы желдің ұскіріп соғуына байланысты туған. Айтуынша, үрлеп тартылатын аспаптардың аңы дауысын, ұрып ойналатын аспаптардың күшті дауысын ұрыстарда, аңға шыққанда және шамандардың баксылық куру кездерінде пайдаланған. Кейбір үрлеп тартылатын және ішекті аспаптарда музыканттар құстың сайрауын, аңдардың ақыруын, табиғатта болатын басқа да түрлі дауыстарды шебер сала білген, сондай-ақ әншінің салған әнін айнитпай келтірген.

7. Мәтіндегі айтылған негізгі ой

- A) Әл-Фарабидің музыка жайлы еңбегі
- B) Музыкалық аспаптардың пайда болуы
- C) Музыкалық әдебиеттердің жазылуы
- D) Музыканың адам өміріне әсері
- E) «Музыканың ұлы кітабы» атты еңбегіндегі ой

Нұсқа: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынға, дөңгелекшенні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Үйлену салтына байланысты туған өлең-жыр(-лар)

- A) естірту
- B) сыңсу
- C) бесік жыры
- D) тұсаукесер жыры
- E) жар-жар
- F) қоштасу
- G) көңіл айту
- H) беташар

22. Доспамбет жыраудың толғау(-лар)ы

- A) «Таза мінсіз асыл тас»
- B) «Көлде жүрген қоңыр қаз»
- C) «Еңсегей бойлы ер Есім»
- D) «Би Темірге бірінші толғау»
- E) «Алан да алан, алан жүрт»
- F) «Айнала бұлақ басы тең»
- G) «Қоғалы көлдер, қом сулар»
- H) «Бұл заманда не гаріп?»

23. Д.Бабатайұлының өлеңдері

- A) «Қайғылыны уаттым»
- B) «Ақжайлау мен Сандықтас»
- C) «Бөрілі менің байрағым»
- D) «О, Сарыарқа, Сарыарқа!»
- E) «Үш жігіт»
- F) «Зар заман»
- G) «Тарланым»
- H) «Опасыз жалған»

24. Міржақып Дулатовқа тән белгі(-лер)

- A) ағартушы-демократ
- B) тұңғыш романның авторы
- C) тарихи поэмалар ұсынған
- D) қараңғы қазақ көтіне күн болған
- E) арыстандай айбатты жастарға сенген
- F) қоғам қайраткері
- G) тым ерте ел мұңын жырлаушы
- H) Кекшетаудың сұлулығын жырлаған

25. Мұхтар Әуезовтің повестеріне қатысты негізгі кейіпкер(-лер)

- A) Салиха
- B) Құрмаш
- C) Әйгерім
- D) Біржан
- E) Зере
- F) Газиза
- G) Дәрмен
- H) Бақтығұл

26. «*Tay басына шөп шықты, шөп шыққанда көп шықты*»

Жұмбактың шешуі

- A) су
- B) орман
- C) адам
- D) бас
- E) шаш
- F) бұлақ
- G) қар
- H) құлақ

27. Мағжан Жұмабаев поэмасы (поэмалары)

- A) «Қодардың өлімі»
- B) «Кедей»
- C) «Қалқаман-Мамыр»
- D) «Нартайлақ-Айсұлу»
- E) «Ескендір»
- F) «Адасқан өмір»
- G) «Дума»
- H) «Қорқыт»

28. Ж. Нәжімedenov өлең(дер)i

- A) «Менің Қазақстаным»
- B) «Қанат туралы толғау»
- C) «Сел»
- D) «Арғымақтар»
- E) «Сен ақылды болсаң екен...»
- F) «Нұрлы түндер»
- G) «Жаманыңды көрмесем»
- H) «Жыр туралы жыр»

5. Монаконың ғимаратына қатысты нұсқа

- A) гибадатхана стилінде салынған
- B) теңіз ернеуіне дейін орналасқан
- C) тарихи құнды болып саналады
- D) сұға батып тұрады
- E) көбі құз басында орналасқан

6. Мәтін мазмұнынан тыс нұсқа

- A) «Ескі қала»
- B) Жерорта теңізі
- C) Қызыл теңіз
- D) Еуропа құрлығы
- E) Альпінің тау сілемдері

2-мәтін

1. Еуропа көрі құрлығында жер көлемі жөнінен кішкентай мемлекеттер ете кеп. Алайда олардың ішіндегі жер көлемі шағын болғанымен, экономикасы мен өндірісі арқылы әлемнің жетекші елдерінен қалыспай келе жатқан елдер барышылық. Солардың бірі – Монако.

2. Ресми атауы – Монако князьдігі. Жерорта теңізінің жағалауында орналасқан және әлемдегі ең кішкентай, халқы ең тығыз орналасқан мемлекеттің бірі. Жер аумағын небәрі 56 минуттың ішінде аралап шығуға болады.

3. Монако – Жерорта теңіз жағалауында орналасқан ең таңдаулы шипажай және әлемдік туризм орталықтарының бірі. Кішкентай ғана Монаконың бүкіл тұрмыс-тіршілігі туризм саласымен ете тығыз байланысты. Статистикалық мәліметтерге сенсек, мемлекетке жылына үш миллионнан астам турист келеді екен. Яғни, жазғы демалысының құрған жоспарының Монаконы енгізіп қойсаныз, өкінбейсіз.

4. Альпінің тау сілемдеріндегі құздардың көртпештеріндегі ғимараттар теңіздің ернеуіне дейін орналасқан, бір қарағанда биік виллалар суга батып бара жатқандай көрінеді. Солай бола тұрғанымен, Монако бақшалар мен саябақтарға толы, ал жағалау жиегі ойын-сауыққа арналған мекемелермән көмкерілген.

5. Князьдіктің астанасы – Монако-Вилль. Құздың басында орналасқан Астананы «Ескі қала» деп атайды. Бұл жерде 1875 жылы жаңаромандық стилде салынған Кафедралды шіркеу орналасқан. Сондай-ақ, Князьдік сарайды, Наполеон мұражайын, Князьдік сарайдың тарихи мұражайын, Форт-Антуан ашық театрын, Мартина көркемсүрет бағын, Монаконың ескі мұражайын және жерасты аквариумы бар мұхиттық мұражайды, сарайлық алаңды кере аласыз. Соңғы аталған алаңда күн сайын гвардияшылардың маршы өтіп тұрады.

3. Автордың жоспарының Монаконы енгізіп қойыныз деуінің себебі

- A) Экономикасы жақсы дамығандықтан
- B) Еуропа құрлығында орналасқандықтан
- C) Әлемдік туризм орталықтарының бірі болғандықтан
- D) Ең кішкентай мемлекет болғандықтан
- E) Өндірісі жақсы дамығандықтан

4. Князьдіктің астанасы туралы мәлімет берілген азатжол

- A) 5
- B) 4
- C) 1
- D) 3
- E) 2

29. Мағжан Жұмабаевтың азызға, тарихи оқиғаға құрылған шығармасы (шығармалары)

- A) «Койлабайдың қобызы»
- B) «Шолпан»
- C) «Анама»
- D) «Орал тауы»
- E) «Махаббат не?»
- F) «Жүсіп хан»
- G) «Ертегі»
- H) «Өтірік ертек»

30. «Абай жолы» романындағы Құнанбайға тән қасиет(-тер)

- A) тілі өткір
- B) оқымысты
- C) әнші
- D) қүйші
- E) сөзге жүйрік
- F) домбырашы
- G) кедей
- H) момын

ҚАЗАҚ ӘДЕБИЕТИНЕҢ СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

АҒЫЛШЫН ТІЛІ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. The same meaning of the sentence

- The story is funny.
 A) The story is interesting.
 B) The story is humorous.
 C) The story is boring.
 D) The story is sad.
 E) The story is good.

2. The similar meaning of the sentence

- She doesn't work.
 A) She works.
 B) She is happy.
 C) She is unemployed.
 D) She is worried.
 E) She is angry.

3. The correct cardinal number

He gets up at ...o'clock.

- A) seventieth
 B) seventh
 C) the seven
 D) seven
 E) seventy

4. The adjective

- A) angrily
 B) warmly
 C) quickly
 D) good
 E) cruelly

5. The correct use of the reflexive pronoun

Tim, if you want more milk, help ....

- A) herself
 B) yourself
 C) ourselves
 D) myself
 E) himself

ОҚУ САУАТТЫЛЫГЫ

Нұсқау: Оқу сауаттылығы бойынша 4 мәтін және олардың мазмұны бойынша құрастырылған бір дұрыс жауапты тест тапсырмалары беріледі. Мәтінді мүқият оқып, мәтінге берілген тапсырмаларға дұрыс жауап беріңіз. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1-мәтін**Әлем кітапханалары**

Стокгольм кітапханасы швед сәулетшісі Гуннар Асплундтың басшылығымен тұрғызылған. Оның құрылыш жұмыстары 1924 жылы басталған екен. Құрылыш төрт жылдың ішінде аяқталып, яғни 1928 жылы кітапхана пайдалануға беріледі. Ескере кететін жәйт, бұл кітап окуға құштар кез келген адамды қабылдайтын тұнғыш швейцар кітапхана болып табылады.

Копенгагендегі Корольдік кітапхана Данияның ұлттық кітапханасы болып табылады. Бұл кітапхананың қоймасында тарихи әрі құнды басылымдардың үлкен мөлшердегі қоры сақталған. Корольдік кітапханада XVII ғасырдан бері Данияда басылым келе жатқан кітаптардың түргел нұсқалары бар. Сонымен қатар мұнда 1482 жылы Данияда басылған тұнғыш кітап сақталған.

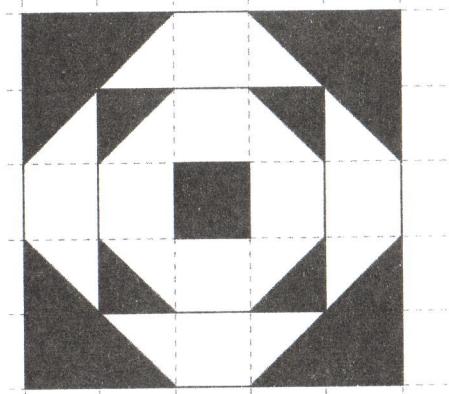
1. Стокгольм кітапханасының тұрғызылған уақыты

- A) XVII ғасыр
 B) XX ғасыр
 C) XIX ғасыр
 D) XXI ғасыр
 E) XVIII ғасыр

2. Корольдік кітапхананың бір ерекшелігі

- A) Құрылыш жұмыстарының ұзақ жүргізілуі
 B) Данияда басылған соңғы кітап өндөлген
 C) Әлем ғұламаларының енбектері сақталған
 D) Басылымдардың үлкен қоры аударылған
 E) Данияда басылған тұнғыш кітап сақталған

20. Боялған бөліктер ауданының жалпы ауданға қатынасын табыңыз

- A) 0,36
- B) 0,64
- C) 0,45
- D) 0,44
- E) 0,55

МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚТАН СЫНАҚ АЯКТАЛДЫ

6. The correct variant

- It is the ... building in the town.
- A) most old
  - B) newer
  - C) most new
  - D) older
  - E) oldest

7. The suitable word

He knows...I shall come here again.

- A) that
- B) whose
- C) who
- D) where
- E) what

8. The correct sentence

- A) I often my mother help in the house.
- B) I help often my mother in the house.
- C) I often help my mother in the house.
- D) I often in the house help my mother.
- E) Often I help my mother in the house.

9. The word “yesterday” in Reported speech

- A) the day before
- B) next day
- C) before
- D) today
- E) that day

10. A national holiday in the USA celebrated in autumn

- A) Victory Day
- B) Mother' Day
- C) Thanksgiving Day
- D) Independence Day
- E) Christmas Day

11. The correct verbs in Complex Object

The students saw the teacher...the room and...at the blackboard.

- A) to enter, to stop
- B) entering, stop
- C) enter, stops
- D) enter, stopping
- E) enter, stop

12. The right order of the sentence

- A) We eat fresh fruit rarely and vegetables.
- B) We rarely eat fresh fruit and vegetables.
- C) We eat fresh fruit and vegetables rarely.
- D) We eat rarely fresh fruit and vegetables.
- E) Rarely we eat fresh fruit and vegetables.

13. The correct variant

The Europa Hotel is the ... hotel in the city.

- A) most expensive
- B) less expensive
- C) cheaper
- D) more expensive
- E) more cheaper

14. The synonym to the word "hardly any/ever"

- A) almost all
- B) some
- C) not any
- D) almost no
- E) not much

15. The II Conditional

If I ... at home now I ... a rest.

- A) will be/have
- B) shall be/shall have
- C) was/will have
- D) am/have
- E) were/would have

16. The correct interrogative sentence

- A) Did phone you me last night?
- B) Why didn't phone you me last night?
- C) Why didn't you phone me last night?
- D) Why you didn't phone me last night?
- E) Did you phoned me last night?

17. The right answer

America is called "melting pot" because the ... .

- A) people of America are of many different nationalities
- B) Americans prefer speaking about weather
- C) Americans enjoy cooking and eating
- D) Americans make a lot of new movies
- E) people of America like travelling around the world

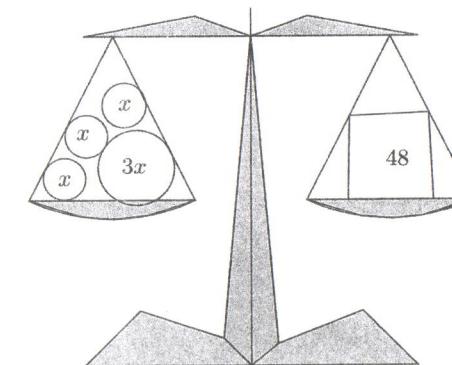
18. Compound noun

- A) participation
- B) conservative
- C) government
- D) deforestation
- E) background

19. The right variant of Decimals "5.7"

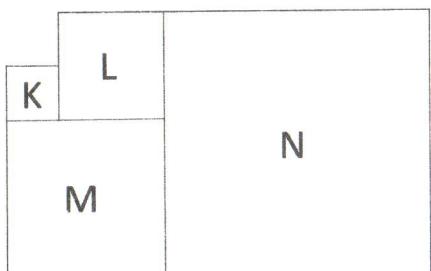
- A) five and seven
- B) five comma seven
- C) fifth seventh
- D) five point seven
- E) five seventh

19. Сүретте таразы төле-төндікте орналасқан болса, $\frac{7x-3}{2+x}$ өрнегінің мәнін табыңыз.

- A) 6,2
- B) 6,3
- C) 4,5
- D) 5,3
- E) 7,1

16. K, L, M және N фигуralар – шаршылар. K шаршының периметрі 4 см, L шаршының периметрі 16 см болса, N шаршының периметрін табыңыз.

- A) 30 см
B) 55 см
C) 36 см
D) 60 см
E) 25 см
17. Егер кешегі күннің алдындағы күн бейсенбі болса, ертең қандай күн болады?
A) Сенбі
B) Жұма
C) Дүйсенбі
D) Сәрсенбі
E) Жексенбі
18. Жаңа логикалық амал $(t \blacksquare z) = 2(t^2 - z^2) - (t + z)$ заңдылығымен есептеледі.
 $((5 \blacksquare 2) \blacksquare 34)$ есептеніз
A) 69
B) 189
C) 75
D) 60
E) 59

20. Read the text and choose the true sentence

One day Mark Twain was travelling in France by train. He was going to a small town near Paris. He asked the conductor to wake him up when they got to the town and went to sleep. It was early morning when he woke up. The train was already near Paris. Mark Twain ran up to the conductor and cried: "I asked you to wake me up! Why didn't you do it?"

The conductor answered: "You may be angry, sir, but not so angry as the American whom I put off the train instead of you".

- A) He wanted to speak to the American.
B) Mark Twain didn't want the conductor to wake him up.
C) The American asked the conductor to show the way to France.
D) Mark Twain thanked the conductor for help.
E) Mark Twain was angry that the conductor hadn't woken him up.

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекишиңін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. Compound noun(s)

- A) revolution
B) bedroom
C) punishment
D) rainbow
E) bookshelf
F) sadness
G) argument
H) prediction

22. The appropriate form of the modal verb(s)

... you come to the party?

- A) shall
B) are to
C) may not
D) can
E) could
F) have to
G) need
H) has to

23. Definition(s) to idiom “to have time on hands”

- A) not to have time
- B) to have a lot of free time
- C) to work quickly
- D) to arrive on time
- E) to be busy too much
- F) to work overtime
- G) to have many helpers
- H) to have a lot of spare time

24. The idiom “under the weather” means

- A) happy
- B) sick
- C) angry
- D) ill
- E) bored
- F) well
- G) unwell
- H) good

25. The correct question(s)

- A) Are there some luggage outside?
- B) Is there some ring on her hand?
- C) Is there any money in the bag?
- D) Are there any dresses in the wardrobe?
- E) Are there some news on TV?
- F) Are there any cards in your wallet?
- G) Are there a picture on the wall?
- H) Is there any glasses on the table?

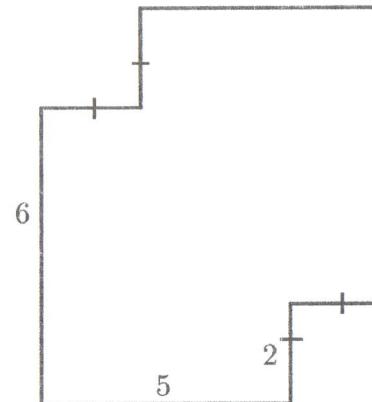
26. Correct variant(s) of Conditional(s)

- What ____ you buy if you ____ a lottery?
- A) did, would win
  - B) would, won
  - C) -, had
  - D) would, don't have
  - E) will, will not win
  - F) do, will win
  - G) will, win
  - H) are doing, won

14. Индира «BEELINE» орталығында жұмыс істейді және күн сайын 4 сағат телефонға жауап береді. Ол жұмыс істеген сағатына 40 тг алады және әр телефон қонырауына жауап бергені үшін 40 тг алады. Ол 4 күнде тұра 4000 тг алу үшін, оған күніне қанша телефон қонырауына жауап беру керек екенин анықтаңыз.

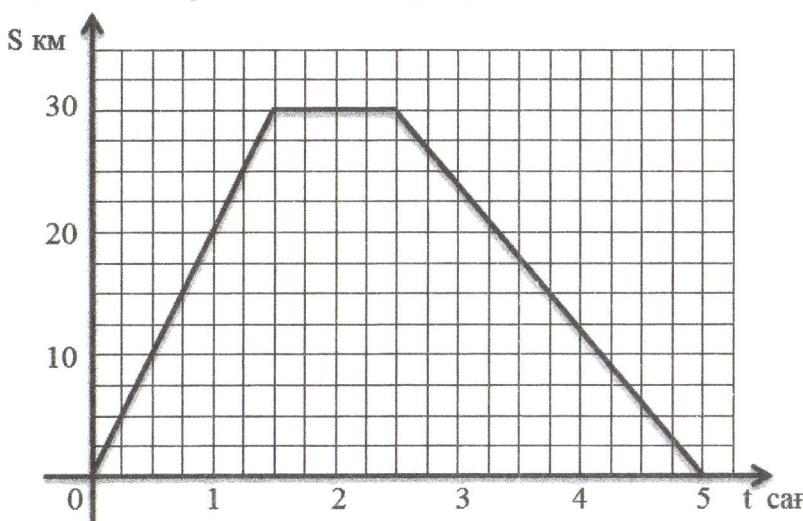
- A) 20
- B) 18
- C) 22
- D) 21
- E) 24

15. Суретте берілген фигураның ауданын табыңыз.

- A) 50
- B) 52
- C) 44
- D) 48
- E) 54

12. Суретте моторлы қайық өзен ағысымен А пунктінен В пунктіне жүзіп барып, кері қайтқан қозғалысының графигі кескінделген. Графикті пайдаланып моторлы қайықтың қайту уақытын табыңыз

- A) 2 сағ 45 мин
- B) 3 сағ
- C) 1 сағ 30 мин
- D) 2 сағ 30 мин
- E) 2 сағ

13. Өрнектің мәні қандай цифрмен аяқталатындығын табыңыз:

$$2019^{2020} + 2018^{2019}$$

- A) 8
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 6

27. The possessive case

- A) Rosa's ready
- B) Arman's puppy
- C) Anton company
- D) Murat's job
- E) Helen's gloomy
- F) Ablai's shy
- G) Violetta's pet
- H) Serik's inventive

28. The correct variant(s) of the number "915"

- A) nine hundred and fifteen
- B) fifteen
- C) nine fifteenth
- D) nine-one-five
- E) nine hundred and fifty
- F) nine hundred and fiftieth
- G) nine fifteen
- H) nine and fifty

29. The sentence(s) with the correct word order

- A) If I as a talks she me to child am.
- B) Sometimes it is alone problems difficult to cope with.
- C) He were Dulat wishes taller.
- D) They willing are to customers to listen nowadays.
- E) The travel industry is becoming increasingly demanded.
- F) Does the tour operator inform you about the country's culture?
- G) Round we the castle went on a tour guided.
- H) You go still would, if you this know in advance?

30. Read the text and complete the sentence

A Hollywood director was making a film in India. The weather was very important to him. One evening he saw a very old man. "It's going to rain for three days," the ancient man said wisely. The next day it rained heavily and there was no filming for three days. Every day the old man predicted the weather, and the director paid him for information. One day, however, the old man failed to arrive on. The next day the director sent for him and said, "Your predictions are very important to me and to my work. I have to know what the weather is going to be like."

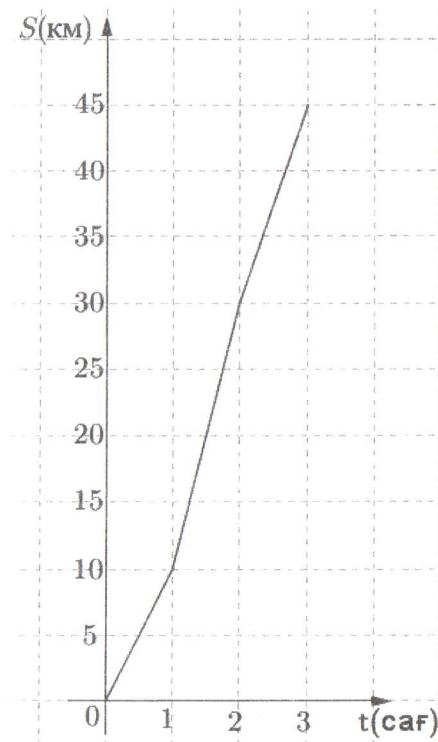
The old man shrugged his shoulders. "Sorry," he said, "I can't help you today. My radio's broken."

The old man ...:

- A) was reliable
- B) had a talent to predict weather
- C) had been phenomenally gifted
- D) had cheated actors
- E) had extraordinary abilities
- F) was cheerful
- G) was an honest man
- H) had been retelling daily radio forecast

АҒЫЛШЫН ТІЛІНЕН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

11. Суретте велосипедшінің алғашқы үш сағаттағы қозғалыс графигі көрсетілген. Велосипедшінің екінші сағаттағы жылдамдығын бірінші сағаттағы жылдамдығымен салыстырыңыз

- A) Екеуі де бірдей
- B) 2 есе артық
- C) 2 есе кем
- D) 5 км/сағ-қа артық
- E) 5 км/сағ-қа кем

9. Сиқырлы шаршы тігінен, көлдененінен және диагональ бойымен алғандағы қосындысы бірдей санды береді. Шаршының кейбір сандары берілген. Х-тің орына сәйкес келетін санды табыңыз

13	X	10
12	15	
	8	

- A) 22
- B) 9
- C) 8
- D) 15
- E) 12

10. Қауын, қарбыз және асқабақтың массасы 19 кг. Қарбыз қауыннан 4 кг ауыр. Қауын мен асқабақтың массаларының қатынасы 2:1 қатынасындай. Қауын мен қарбыздың массаларының қосындысын табыңыз

- A) 15 кг
- B) 9 кг
- C) 8 кг
- D) 13 кг
- E) 16 кг

ОРЫС ТІЛІ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Слово с непроверяемой безударной гласной
  - A) метель
  - B) мольба
  - C) старик
  - D) сестра
  - E) светило
2. Согласный звук в начале слова
  - A) избушка
  - B) аквариум
  - C) снежинка
  - D) ураган
  - E) огород
3. Синонимы
  - A) золотой, серебряный
  - B) поздний, ранний
  - C) соседний, соседский
  - D) огромный, громадный
  - E) грубый, вежливый
4. Слово с переносным значением в словосочетании
  - A) холодная вода
  - B) сильный юноша
  - C) глиняная ваза
  - D) железная воля
  - E) высокая девушка
5. Подчинительный союз
  - A) зато
  - B) однако
  - C) то – то
  - D) если
  - E) либо
6. Самостоятельная часть речи, обозначающая действие или состояние
  - A) причастие
  - B) глагол
  - C) наречие
  - D) деепричастие
  - E) местоимение

7. Имя числительное

- A) тройник
- B) троє
- C) утроить
- D) тройка
- E) тройной

8. Слова или сочетания слов, которые используются для выражения отношения говорящего к сообщению

- A) вводные слова
- B) обращения
- C) косвенная речь
- D) прямая речь
- E) междометия

9. Обособленные обстоятельства в предложении

- A) Обладая рядом особенностей, белок отличается от других веществ.
- B) Мартовская ночь, облачная и туманная, окутала землю.
- C) Рассказ мне очень понравился, за исключением некоторых деталей.
- D) Я, ваш стариный сват и кум, пришёл мириться к вам.
- E) В темноте остро блестели глаза рыси, маленькие и светлые.

10. Сложносочиненное предложение с противительным союзом

- A) То снимет шапку ёлка, то берёзка рукавом тряхнёт.
- B) Я отправился пешком, а Павел Митрич ехал за мной верхом.
- C) Всходило солнце, и вершины сосен становились багряными.
- D) Люди сильно проголодались, лошади тоже нуждались в отдыхе.
- E) Или же я не понимаю, или же ты не хочешь меня понять.

11. После *и* пропущена буква *ю* в слове

- A) ш...м
- B) параш...т
- C) ш...тник
- D) ш...ба
- E) ш...повник

12. Ряд слов, образованных суффиксальным способом

- A) подоконник, соавтор
- B) стажёр, защитник
- C) берёзка, самовар
- D) побелить, земляк
- E) разбить, ветерок

13. Имя числительное *обе* в предложении

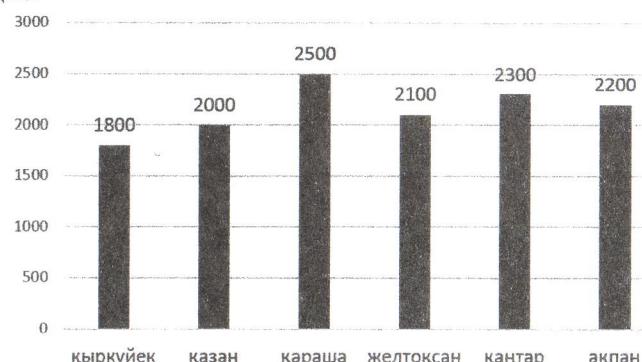
- A) Об... актёра прекрасно исполнили роли.
- B) В олимпиаде участвуют об... школьника.
- C) Об... берега казались мне знакомы.
- D) К берегу причалили об... корабля.
- E) Об... улицы освещены ярким светом.

8. Диаграммада барлық ауланған балықтар саны жайлы мәліметтер берілген. «Алтын балық» барлық ауланған балықтардың жуық мөлшермен қанша бөлігін құрайтынын анықтаңыз.

- A) $\frac{2}{5}$
- B) $\frac{3}{10}$
- C) $\frac{1}{20}$
- D) $\frac{1}{10}$
- E) $\frac{3}{20}$

5. Отбасының суық суды жұмсауы туралы мәлімет көрсетілген. Берілген уақыт аралығында отбасының айына орташа қанша су (м^3) жұмсайтынын анықтаңыз.

- A) 2150
 B) 2055
 C) 2250
 D) 2100
 E) 2050
6. Барлық беттерін нөмірлеуге 35 цифр қолданылатын кітаптың беттерінің санын анықтаңыз (нөмірлеу 1-ден басталады).
- A) 11
 B) 16
 C) 22
 D) 32
 E) 26
7. Картоптың қабығы оның тазаланбаған массасының 20%-ін құрайды. Егер 4 адамнан тұратын отбасының әр мүшесі түскі асқа орташа есеппен 0,2 кг картоп жейтін болса, түскі асқа қанша килограмм тазаланбаған картоп қажет болады.
- A) 1,5 кг
 B) 1,6 кг
 C) 0,8 кг
 D) 0,9 кг
 E) 1 кг

14. Вид односоставного предложения: *Большой костёр развели на берегу.*

- A) безличное
 B) назывное
 C) обобщённо-личное
 D) неопределённо-личное
 E) определённо-личное

15. После *и* пропущена буква *ы* в слове

- A) ц...ркуль
 B) ц...ркач
 C) ц...рк
 D) ц...фра
 E) ц...ган

16. Количество букв и звуков совпадает в слове

- A) весна
 B) поезд
 C) приём
 D) юнга
 E) ясли

17. Фразеологизм со значением «слабая сторона, наиболее уязвимое место» в предложении

- A) Как же это ты не ответил на такой простой вопрос?
 B) Овладение письмом – ахиллесова пятка изучающих иностранный язык.
 C) Он занял первое место на районном конкурсе и задрал нос.
 D) Близнецы были похожи друг на друга как две капли воды.
 E) В походе было трудно, но никто не вешал голову.

18. Числительные с **Ь** (мягким знаком) в середине слова

- A) 7, 15, 60
 B) 70, 900, 18
 C) 10, 12, 30
 D) 50, 80, 700
 E) 60, 17, 500

19. Схема предложения: «Я никогда не видела раньше океана, – сказала девушка. – Потрясающая картина!»

- A) «П!» – а.
 B) А: «П!»
 C) «П, – а. – П!»
 D) «П, – а, – п».
 E) «П, – а, – П».

20. Тип придаточного в сложноподчиненном предложении (знаки препинания не расставлены): *Надо всегда поступать честно чтобы ни перед кем не было стыдно.*

- A) цели
- B) причины
- C) уступки
- D) следствия
- E) условия

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы берілген пәнге сәйкес орынга, дөңгелекшін толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны үшеуден аспайды.

21. Буква *e* обозначает один звук в слове(-ах)

- A) съехать
- B) пьеса
- C) пенал
- D) стена
- E) мелочь
- F) съедобный
- G) разъезд
- H) подъезд

22. Буква *я* обозначает два звука

- A) обряд
- B) края
- C) ряд
- D) доля
- E) семя
- F) поля
- G) пояс
- H) ясень

23. Буква *и* пропущена в приставке

- A) пр...дорожный
- B) пр...брежный
- C) пр...хорошеный
- D) пр...милый
- E) пр...станционный
- F) пр...красный
- G) пр...мудрый
- H) пр...добрый

3. Санжар су температурасының төмендеуін әрбір 5°C сайын жазып отырды да, келесі кестені күрді

Су температурасы	Су температурасының төмендеуіне кеткен уақыт
$100^{\circ}\text{C} - 95^{\circ}\text{C}$	2 мин 13 с
$95^{\circ}\text{C} - 90^{\circ}\text{C}$	2 мин 22 с
$90^{\circ}\text{C} - 85^{\circ}\text{C}$	2 мин 57 с
$85^{\circ}\text{C} - 80^{\circ}\text{C}$	3 мин 42 с
$80^{\circ}\text{C} - 75^{\circ}\text{C}$	4 мин 30 с

Судың температурасы 90°C -тан 80°C -қа дейін төмендеу үшін қанша уақыт керек екенін табыңыз

- A) 6 мин 19 с
- B) 5 мин 19 с
- C) 6 мин 39 с
- D) 5 мин 29 с
- E) 4 мин 40 с

4. x-тің қандай мәнінде $3; 4; 11; 12; x; 3$ -х сандар қатарының медианасы 8-ге тең болатынын табыңыз

- A) 7
- B) 6
- C) 9
- D) 5
- E) 8

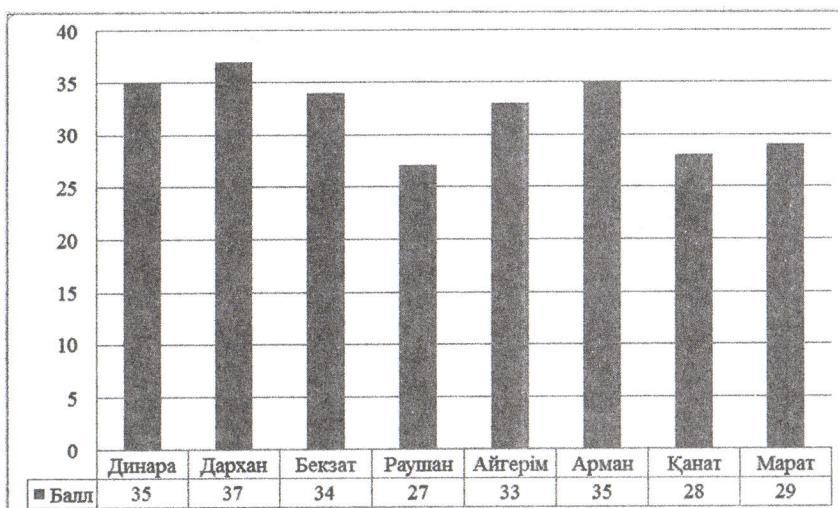
МАТЕМАТИКАЛЫҚ САУАТТЫЛЫҚ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дүрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. 60 санының 60%-ын тауып, шықкан санының 60%-ын табыңыз

- A) 21,6
- B) 20,6
- C) 21,4
- D) 21,5
- E) 20,5

2. 11 “Ә” сынып оқушыларының математикадан тапсырған тестінің орташа балы 32,5-ке тең. Төмендегі диаграмманы қолданып, қанша оқушының жинаған балы орташа баллдан аспай қалғанын табыңыз

- A) 4
- B) 5
- C) 6
- D) 3
- E) 2

24. Суффикс **-к-** пропущен

- A) мор...ой
- B) казах...ий
- C) сибир...ий
- D) немец...ий
- E) рыбац...ий
- F) дет...ий
- G) ткац...ий
- H) город...ой

25. Назывные предложения

- A) Еду, еду в чистом поле.
- B) Громкий смех.
- C) Плыли шесть дней.
- D) Пробегают облака по голубому небу.
- E) Теплая ночь.
- F) Шелест листвы под ногами.
- G) Люблю тебя, Петра творенье!
- H) Я включил свет.

26. Разделительный **ь** (мягкий знак) знак в словах

- A) об...единение
- B) заяч...и
- C) от...зд
- D) слов...и
- E) из...явить
- F) раз...ярён
- G) с...едобный
- H) под...ёмный

27. Слова, заимствованные с французского языка

- A) пенал
- B) пальто
- C) режиссёр
- D) солдат
- E) балет
- F) штурм
- G) футбол
- H) карандаш

28. Приставка, корень, окончание в словах

- A) смелый
- B) причуда
- C) гребешок
- D) прикорм
- E) станция
- F) перцовий
- G) цистерна
- H) приплод

29. Дробное имя числительное в словосочетаниях

- A) три десятых царства
- B) одна шестая суши
- C) тридцать школ
- D) двести процентов
- E) третий лишний
- F) восьмой класс
- G) сороковой год
- H) семь чудес света

30. Сложносочинённые предложения с соединительными союзами

- A) Уже ночь ложилась на горы, и туман начинал бродить в ущельях.
- B) Всходило солнце, и вершины сосен вспыхивали багряными кострами
- C) Пошла бы она в лес, но детей не с кем оставить.
- D) Бабушка разбудила меня, и мы пошли по землянику.
- E) Или же я не понимаю, или же ты не хочешь меня понять.
- F) Жизнь пернатых начала замирать, зато стала просыпаться жизнь крупных четвероногих.
- G) Я отправился пешком, а Павел Митрич ехал за мной верхом.
- H) То солнце тусклое блестит, то туча чёрная висит.

ОРИС ТІЛІНЕН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

20. «Г.Н.Потанинді қазақ халқының болашағы қатты ойландырыды. Ол былай деп жазды: «Егер де біз Қазақстанды автономия етуге қол жеткізсек, Қараөткелді Алаштың орталығына айналдырамыз. Қазақ жастарын оқыту үшін университеттер ашамыз. Сол кезде «Қозы Көрпеш-Баян сұлу» жырын жазған, Абай, Шоқан, Ахмет, Міржақып сынды үлдарды дүниеге әкелген қазақ халқының қандай екенин барша Еуропа білер еді... Болашақта қазақтар әлемнің басқа халықтары арасынан өз орнын тауыш, зор құрмет пен беделге ие болады.. 1915 жылы қазақ зиялымдары көрнекті ғалымның 80 жылдық мерейтойын атап өтіп, өздерінің жағымды пікірлерін білдірді: «Ардақты қарт. Келдім бүгін тойыңа» өлеңінде Міржақып Дулатов оны «Сібірдің ардақты ақсақалы» деп атады. Қазактың белгілі ақыны, лингвист-ғалым, қоғам қайраткері Ахмет Байтұрсыновта оған өз өлеңдерін арнады».

Мәтінде Г.Н.Потанин сипаттап жазған Қараөткел жері орналасқан Қазақстанның оңірі:

- A) Көкшетау
- B) Алматы
- C) Семей
- D) Астана
- E) Қарағанды

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫНАН СЫНАҚ АЯҚТАЛДЫ

13. Б.з.б. 800-140 мың жылдар аралығын қамтитын тас дәүірі кезеңінің атасы:

- A) Ашель кезеңі
- B) Атасу кезеңі
- C) Нұра кезеңі
- D) Мустең кезеңі
- E) Олдувей кезеңі

14. 940 жылы Қарлұқ қaganатын талқандаған:

- A) Араб шапқыншылары
- B) Жетісу соғдылары
- C) Қашғардың түрік билеушілері
- D) Тан әулетінің әскері
- E) Оғыз жабгулары

15. Әмір Темір мен Тоқтамыстың арасындағы қайшылықтың себебі:

- A) Ақ Орда тағына талас
- B) Токтамыстың тәуелділіктен бас тартуы
- C) Самарқанд қаласына таласуы
- D) Темірдің таққа таласуы
- E) Сарай қаласына таласуы

16. XIV-XV ғасырлар аралығында Әбдірахман Жәмидің жырлаған әдеби шығармасын анықтаңыз:

- A) «Хұсрау мен Шырын»
- B) «Кодекс Куманикус»
- C) «Жүсіп-Зылиха»
- D) «Оғыздама»
- E) «Мухаббатнама»

17. Қазақ КСР-інің алтын және алмаз қорының құрылған жылы:

- A) 1989 ж.
- B) 1988 ж.
- C) 1990 ж.
- D) 1992 ж.
- E) 1991 ж.

18. Ор езені бойында Ор бекінісінің негізі қаланған жыл:

- A) 1710 ж.
- B) 1754 ж.
- C) 1735 ж.
- D) 1717 ж.
- E) 1720 ж.

19. Ерте темір дәүіріне тән ескерткіштер табылған Маңғыстау жеріндегі аймақ:

- A) Дықылтас
- B) Тасмола
- C) Алыпқаш
- D) Бектеңіз
- E) Бірлік

ОРИС ӘДЕБИЕТИ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап парагындағы сәйкес орынга, дөңгелекшіні толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Повторение слова или группы слов в начале нескольких фраз или слов
  - A) анафора
  - B) гротеск
  - C) антитеза
  - D) эпифора
  - E) аллитерация
2. Художественное преуменьшение
  - A) аллегория
  - B) метафора
  - C) гипербола
  - D) литота
  - E) гротеск
3. Поэтическое, художественно-образное определение предмета или явления
  - A) олицетворение
  - B) эпитет
  - C) метафора
  - D) метонимия
  - E) синекдоха
4. Произведение, связанное с восстанием декабристов на Сенатской площади 14 декабря 1825 года
  - A) «Мцыри» М.Ю. Лермонтова
  - B) «Русские женщины» Н.А. Некрасова
  - C) «Кавказский пленник» Л.Н. Толстого
  - D) «Севастопольские рассказы» Л.Н. Толстого
  - E) «Выстрел» А.С. Пушкина
5. Тема «маленького человека» раскрыта в произведении
  - A) «Шинель» Н.В. Гоголя
  - B) «Хорь и Калиныч» И.С. Тургенева
  - C) «Евгений Онегин» А.С. Пушкина
  - D) «Ревизор» Н.В. Гоголя
  - E) «Герой нашего времени» М.Ю. Лермонтова
6. Тема войны отражена в произведении
  - A) «В тиши степей» Г.Д. Гребенщикова
  - B) «Пожар» В. Г. Распутина
  - C) «Хранитель древностей» Ю. Домбровского
  - D) «Жди меня» К. Симонова
  - E) «Казаки» Л.Н. Толстого

7. Любовь к Родине, к родному краю стала главной темой творчества

- A) В. Маяковского
- B) А. Ахматовой
- C) С. Есенина
- D) Н. Гумилёва
- E) М. Цветаевой

8. События гражданской войны показаны в произведении

- A) «Реквием» А. Ахматовой
- B) «Судьба человека» М. Шолохова
- C) «Родинка» М. Шолохова
- D) «Война и мир» Л. Толстого
- E) «Письмо к матери» С. Есенина

9. Герой М.Ю. Лермонтова: «Да-с, с большими странностями, и, должно быть, богатый человек: сколько у него было разных дорогих вещиц!...»

- A) Грушницкий
- B) Максим Максимыч
- C) Азamat
- D) Казбич
- E) Печорин

10. Герой пьесы «Ревизор» Н.В. Гоголя: «Уже постаревший на службе и очень неглупый по-своему человек. Хотя и взяточник, но ведёт себя очень солидно; довольно серьёзен, несколько даже резонёр»

- A) Ляпкин-Тяпкин
- B) Землянико
- C) Почтмейстер
- D) Хлестаков
- E) Городничий

11. Изобразительно-выразительное средство в строке: *мальчик с пальчик*

- A) гипербола
- B) лигота
- C) метонимия
- D) эпитет
- E) олицетворение

12. Произведение, названное в рукописи «Бэри»

- A) «Корсар» Д.Г. Байрона
- B) «Цыганы» А.С. Пушкина
- C) «Демон» М.Ю. Лермонтова
- D) «Беглец» М.Ю. Лермонтова
- E) «Мцыри» М.Ю. Лермонтова

13. Вольнолюбивой лирике посвящено стихотворение А.С. Пушкина

- A) «Я помню чудное мгновенье...»
- B) «Осень»
- C) «Памятник»
- D) «Вновь я посетил...»
- E) «К Чадаеву»

6. «Қазақ халқының 1000 әні» және «Қазақтың 500 әні мен күйі» атты жинақтардың авторы:

- A) А.Затаевич
- B) Қ.Жандарбеков
- C) Е.Брусиловский
- D) И.Байзақов
- E) Н.Хлудов

7. 1937 жылы қабылданған тарихи құжат:

- A) КСРО-ны құру туралы шарт
- B) Қазақ КСР-нің Конституциясы
- C) КСРО Конституциясы
- D) Қазақ АКСР-нің тұңғыш Конституциясы
- E) Қазақстан кәсіподактарын құру туралы қаулы

8. VII ғасырда будда монахы Сюань Цзаниң җазбасында Ұлы Жібек жолы бойындағы ірі сауда орталығы ретінде сипатталған қала:

- A) Сауран
- B) Тараз
- C) Сүткент
- D) Сығанақ
- E) Сарайшық

9. 1928 жылы Қазақстандағы ұжымдастырылған қожалықтардың үлесі:

- A) 2%
- B) 89,9%
- C) 5%
- D) 65%
- E) 50%

10. 1949 жылы КСРО Мемлекеттік сыйлығын алған сазгер:

- A) Е.Рахмадиев
- B) Қ.Мусин
- C) С.Мұхамеджанов
- D) М.Төлебаев
- E) F.Жұбанова

11. 1960 жылдары ұжымшарларды дамыту мақсатымен жаппай қолға алған шешімдердің бірі:

- A) Кеншарлар құру
- B) Жеке шаруа қожалығын құру
- C) Ұжымшарларға жеке дербестік беру
- D) Нарықтық жүйеге көшіру
- E) Кооперативтер құру

12. 1991 жылы 16 қазанды Қазақ КСР Жоғарғы Кеңесі қабылдаған шешім:

- A) Қазақ КСР-нің Қауіпсіздік Кеңесін құру
- B) Қазақстан Компартиясын тарату
- C) Президенттікке кандидаттарды тіркеу
- D) Егемендік Декларациясын қабылдау
- E) Қазақ КСР-нің алтын және алмаз қорын құру

ҚАЗАҚСТАН ТАРИХЫ

Нұсқау: Сізге берілген бес жауап нұсқасынан бір дүрыс жауапты таңдауга арналған тапсырмалар беріледі. Таңдаган жауапты жауаптарадығы сәйкес орынга, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

1. Алғашқы егіншілердің жерді өндөу үшін ойлап тапқан еңбек құралы:

- A) балға
- B) бұрғы
- C) тесе
- D) қашау
- E) қырғыш

2. XIX ғасырдың 70-жылдардағы Қазақстандағы көтерілісті басу үшін Кавказдан әскер әкелінді:

- A) Маңғыстауга
- B) Ақтөбеге
- C) Торғайға
- D) Ақмолага
- E) Оралға

3. XI ғасырдың басында жері қыпшақ хандығының қолына толық көшкен мемлекет:

- A) Қарақытай
- B) Қарахан
- C) Найман
- D) Қимақ
- E) Хорезм

4. 1538-1580 жылдары билік құрған қазақ ханы:

- A) Қасым
- B) Тәүке
- C) Тахир
- D) Ҳақназар
- E) Жәнгір

5. Әбу Райхан әл-Бирунидің еңбегі:

- A) «Бұрынғы ұрпақтар ескерткіші»
- B) «Жолдар мен патшалықтар тарихы»
- C) «Тарих-и Рашиди»
- D) «Мемлекеттерге баар жол кітабы»
- E) «Диуан-и хикмет»

14. Автор оды «Фелица»

- A) М.В. Ломоносов
- B) В.А. Жуковский
- C) П.А. Вяземский
- D) А.С. Пушкин
- E) Г.Р. Державин

15. «Зорко одно лишь сердце. Самого главного глазами не увидишь...» – афоризм из произведения

- A) «Белый пароход» Ч.Т. Айтматова
- B) «Маленький принц» А.С. Экзюпери
- C) «Два богача» И.С. Тургенева
- D) «Песня о Соколе» А.М. Горького
- E) «Горе от ума» А.С. Грибоедова

16. Жанр произведения Н.В.Гоголя «Ревизор»

- A) трагедия
- B) сатира
- C) ода
- D) элегия
- E) комедия

17. Литературное направление поэмы А. С. Пушкина «Цыганы»

- A) романтизм
- B) реализм
- C) сентиментализм
- D) классицизм
- E) модернизм

18. Гринёв, Швабрин, капитан Миронов являются героями произведения

- A) «Дубровский» А.С. Пушкина
- B) «Война и мир» Л.Н. Толстого
- C) «Герой нашего времени» М.Ю. Лермонтова
- D) «Капитанская дочка» А.С. Пушкина
- E) «Ревизор» Н.В. Гоголя

19. Причина грусти Заремы в поэме А.С. Пушкина «Бахчисарайский фонтан»

- A) её возвращают на родину
- B) война была проиграна
- C) её разлюбил Гирей
- D) её жизни угрожают враги
- E) заболела тяжёлой болезнью

20. Характеристика пушкинской героини

- «Недавно милою красой
Она цвела в стране родной;
Седой отец гордился ею
И звал отрадою свою»
А) Лиза Муромская («Барышня-крестьянка»)
В) Татьяна («Евгений Онегин»)
С) Земфира («Цыганы»)
Д) Мария («Бахчисарайский фонтан»)
Е) Ольга («Евгений Онегин»)

Нұсқау: Сізге бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тапсырмалар беріледі. Таңдаған жауапты жауап паразындағы берілген пәнге сәйкес орынға, дөңгелекшені толық бояу арқылы белгілеу қажет.

Бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар тест тапсырмаларында дұрыс жауаптар саны ушеуден аспайды.

21. К родам художественной литературы относятся

- A) комедия
B) ода
C) трагедия
D) эпос
E) драма
F) повесть
G) басня
H) лирика

22. Во время Великой Отечественной войны погибли

- A) Б. Пастернак
B) А. Гайдар
C) А. Ахматова
D) А. Твардовский
E) М. Шолохов
F) М. Джалиль
G) К. Симонов
H) А. Платонов

23. Темы, характерные для творчества А. Блока

- A) тема поэта и поэзии
B) любовная
C) защиты природы
D) философская
E) тема Родины
F) свободолюбивая
G) тема просвещения
H) военная

ЕСКЕРТУ:

Егер тестілөу уақытында түсушіден шаргалкалар, окулықтар және басқа да әдістемелік әдебиеттер мен калькулятор, фотоаппарат, мобильді байланыс құралдары (пейджер, ұлттық телефондар, планшеттер, iPad, iPod, iPhone, SmartPhone), радиоэлектрондық байланыстың кез келген түрі (Wi-Fi, Bluetooth, Dect, 3G, 4G, 5G, сымды және сымсыз құлаққаптар), ноутбуки, плейерлер, модемдер (сонымен қатар мобильді роутерлер) табылған жағдайда, Министрлік әкіл, аудитория кезекшісі және түсушінің қатысуымен «Аудиторияда тыым салынған заттың тәркіленеу және аудиторияда тәртіп сақтау ережесін бұзған түсушіні аудиториядан шығару туралы» акті толтырылады. Министрлік әкілінің шешімімен түсуші аудиториядан шығарылады және тест нәтижесі жоылады.

Түсуші тестілеуге берілген уақыт аяқталған кезде емтихан материалдарын өткізуден бас тартқан жағдайда оның жұмысы өндөлмейді.

ҰБТ аяқталғаннан кейін күнтізбелік жылдың 25 тамызына дейін бейнебакылау жазбаларына талдау жүргізіледі. Түсуші тыым салынған заттарды пайдаланғаны анықталған жағдайда, оның ҰБТ мен білім беру грантын тағайындау конкурсының нәтижелері жоылады.

Тестілеу нәтижелерін Ұлттық тестілеу орталығының сайты

www.testcenter.kz арқылы көруге болады.